

RP 174/2020 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om yrkesutbildning och till lagar som hänför sig till den

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om yrkesutbildning, lagen om transportservice, lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet och lagen om nationella studie- och examensregister ändras.

Lagen om yrkesutbildning ändras så att de föråldrade hänvisningarna korrigeras och så att den möjlighet att uppnå yrkeskompetens genom avläggande av ett prov för grundläggande yrkeskompetens som införts genom lagen om transportservice beaktas. Arbetsgivaren ska framöver vara skyldig att ge ett arbetsintyg till läroavtalsstuderande och Utbildningsstyrelsen ska på utbildningsanordnarens begäran kunna bestämma om examensgrunderna för uppdragsutbildning och utbildningsexport. Därtill föreslås de ändringar i bestämmelserna om ändringsökande som följer av lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

Det föreslås en precisering av de bestämmelser i lagen om transportservice som gäller ändringsökande när utbildning för grundläggande yrkeskompetens avläggs som en del av yrkesutbildning.

I lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet och lagen om nationella studie- och examensregister föreslås ändringar som hänför sig till beviljande av finansiering till yrkesutbildning. Finansieringsandelarna för yrkesutbildning föreslås vara på samma nivå som under finansåret 2020 och bestämmelserna om tidsbestämda tilläggsanslag som beviljas som höjning av basfinansiering efter prövning ska preciseras. I lagarna föreslås dessutom preciserande ändringar som gäller insamlandet av sådan studerade- och arbetslivsrespons som används som grund för finansieringen.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2021.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
MOTIVERING	4
1 Bakgrund och beredning.....	4
1.1 Bakgrund.....	4
1.2 Beredning.....	4
2 Nuläge och bedömning av nuläget.....	5
2.1 Grundläggande yrkeskompetens	5
2.2 Bestämmelser om sökande av ändring i lagen om transportservice.....	6
2.3 Förenligheten av 107 § i lagen om yrkesutbildning med dataskyddsförordningen.....	7
2.4 Bestämmelser som tillämpas på läroavtal	9
2.5 Ändringar som lagen om rättegång i förvaltningsärenden förutsätter.....	9
2.6 Finansiering av yrkesutbildning.....	10
2.6.1 Finansieringsandelar	10
2.6.2 Tilläggsanslag som delas ut som höjning av basfinansiering efter prövning.....	13
2.6.3 Studeranderespons och arbetslivsrespons som grund för finansieringen	14
2.7 Lag om nationella studie- och examensregister	15
2.7.1 Kontaktuppgifter för studeranden och ansvariga arbetsplatshandledare.....	15
2.7.2 Skyldighet att föra in uppgifter i informationsresursen Koski då en aktör ordnar utbildning med stöd av ett fördrag	16
3 Förslagen och deras konsekvenser.....	17
3.1 De viktigaste förslagen.....	17
3.1.1 Lagen om yrkesutbildning.....	17
3.1.2 Lagen om transportservice	17
3.1.3 Lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet och lagen om nationella studie- och examensregister	17
3.2 De huvudsakliga konsekvenserna	18
3.2.1 Ändringarna i lagen om yrkesutbildning.....	18
3.2.2 Ändringarna i lagen om transportservice	20
3.2.3 Ändringar i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet och lagen om nationella studie- och examensregister.....	20
4 Remissvar	23
5 Specialmotivering	25
5.1 Lagen om yrkesutbildning.....	25
5.2 Lagen om transportservice	26
5.3 Lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet	27
5.4 Lagen om nationella studie- och examensregister	28
6 Bestämmelser på lägre nivå än lag	31
7 Ikraftträdande.....	33
8 Verkställighet och uppföljning	34
9 Förhållande till andra propositioner.....	35
10 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	35
LAGFÖRSLAG	38
1. Lag om ändring av lagen om yrkesutbildning.....	38
2. Lag om ändring av 256 och 257 § i lagen om transportservice	40
3. Lag om ändring av lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet...41	

RP 174/2020 rd

4. Lag om ändring av lagen om nationella studie- och examensregister	43
BILAGOR.....	46
PARALLELLTEXTER	46
1. Lag om ändring av lagen om yrkesutbildning.....	46
2. Lag om ändring av avdelning 256 och 257 § i lagen om transportservice.....	50
3. Lag om ändring av lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet...51	
4. Lag om ändring av lagen om nationella studie- och examensregister	53
FÖRORDNINGSGRUNDAR	57
Undervisnings- och kulturministeriets förordning om beräkningsgrunderna för finansiering för yrkesutbildning.....	57

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Lagen om transportservice (320/2017) trädde huvudsakligen i kraft 1.7.2018 och genom den upphävdes lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare (273/2007). Bestämmelserna om yrkesutbildning i lagen om transportservice trädde huvudsakligen i kraft 1.1.2020. Lagen om yrkesutbildning (531/2017) omfattar fortfarande hänvisningar till den upphävda lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare. Genom de ändringar som trädde i kraft från ingången av 2020 infördes ett prov för grundläggande yrkeskompetens (s.k. provmodell), i vilket grundläggande yrkeskompetens kan avläggas utan obligatorisk utbildning genom att enbart ett teoriprov och ett praktiskt prov avläggs på det sätt som avses i 32 § i lagen om transportservice.

Europeiska unionens allmänna dataskyddsförordning (EU) 2016/679 (nedan dataskyddsförordningen) trädde i kraft den 24 maj 2016 och den har tillämpats i medlemsstaterna sedan den 25 maj 2018. Genom dataskyddsförordningen upphävdes Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG, som har genomförts i Finland genom personuppgiftslagen (523/1999). Syftet med dataskyddslagen (1050/2018) som trädde i kraft från ingången av 2019 är att precisera och komplettera dataskyddsförordningen och dess nationella tillämpning. Genom dataskyddslagen upphävdes personuppgiftslagen. Ändringarna i dataskyddsbestämmelserna förutsätter också en justering av annan nationell lagstiftning.

Förvaltningsprocesslagen (586/1996) har upphävts genom lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019) som trädde i kraft 1.1.2020. I lagen om yrkesutbildning hänvisas till den upphävda förvaltningsprocesslagen.

1.2 Beredning

Propositionen har beretts vid undervisnings- och kulturministeriet. De ändringar som hänför sig till finansieringen av yrkesutbildning har beretts i samarbete med Utbildningsstyrelsen.

Undervisnings- och kulturministeriet ordnade 2.3.2020 ett informationsmöte för de centrala intressenterna om ikraftträdandet av lagen om transportservice samt de ändringar som införandet av ett prov för grundläggande yrkeskompetens leder till i lagen om yrkesutbildning. På informationsmötet presenterades de identifierade behoven av ändring i lagen om yrkesutbildning och hördes deltagarnas synpunkter på behoven av ändring och övriga aspekter på ärendet. Presentationen från informationsmötet kan ses på adressen statsrådet.fi/projekt med koden OKM003:00/2020.

Utkastet till proposition har varit på remiss 22.6.2020—17.8.2020. Utlåtande om utkastet begärdes av centrala intressenter, bland annat anordnare av yrkesutbildning, ministerier, intressebevakningsorganisationer, studentorganisationer samt Finlands Kommunförbund rf. Utlåtandena kan läsas på adressen statsrådet.fi/projekt med koden OKM003:00/2020.

Regeringens proposition har behandlats i delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning.

2 Nuläge och bedömning av nuläget

2.1 Grundläggande yrkeskompetens

I 23 § i lagen om yrkesutbildning finns bestämmelser om examina och utbildning som ska anges i tillståndet att ordna utbildning. Enligt 2 mom. kan ett anordnartillstånd innehålla bestämmelser om rätten att vara ett i 10 § i lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare avsett utbildningscentrum för utbildning för grundläggande yrkeskompetens eller utbildningscentrum som ger fortbildning. Paragrafen innehåller en hänvisning till den upphävda lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare. I lagen om transportservice finns bestämmelser om utbildningscentrum för utbildning för grundläggande yrkeskompetens och fortbildning i 35 §. Enligt 2 mom. kan undervisnings- och kulturministeriet som utbildningscentrum godkänna en sökande som har ett sådant tillstånd att ordna examina och utbildning som avses i 22 § 1 mom. i lagen om yrkesutbildning och om utbildningen ingår i den yrkesutbildning som ges vid utbildningscentrumet.

Också 120 § i lagen om yrkesutbildning innehåller en hänvisning till den upphävda lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare. I paragrafen finns bestämmelser om arbetslivskommissionernas uppgifter. Enligt 3 mom. 1 punkten ålägger Utbildningsstyrelsen arbetslivskommissionerna att svara för ordnande och övervakning av prov som avses i 15 § i lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare och för utfärdandet av intyg och betyg som avses i 5 § 3 mom. i den lagen.

En bestämmelse som motsvarar 15 § i den upphävda lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare ingår numera i 193 § 2 mom. i lagen om transportservice. I den föreskrivs att om den grundläggande yrkeskompetensen avläggs vid ett utbildningscentrum som godkänts av undervisnings- och kulturministeriet inom ramen för den yrkesutbildning som ges där, svarar en arbetslivskommission som avses i 120 § 3 mom. 1 punkten i lagen om yrkesutbildning för ordnandet och övervakningen av de teoriproven som ingår i utbildningen för grundläggande yrkeskompetens och av proven för grundläggande yrkeskompetens samt för utfärdande av intyg. Undervisnings- och kulturministeriet svarar för tillsynen över de utbildningscentrum som ministeriet godkänt, men ministeriet kan delegera uppgiften till Utbildningsstyrelsen. I 193 § 2 mom. i lagen om transportservice konstateras också att om teoriprovet för grundläggande yrkeskompetens eller provet för grundläggande yrkeskompetens avläggs vid ett utbildningscentrum som godkänts av undervisnings- och kulturministeriet inom ramen för den yrkesutbildning som ges där, ska bedömnarna utses av utbildningsanordnaren.

I 31 § i lagen om transportservice finns bestämmelser om uppnående av yrkeskompetens för lastbils- och bussförare genom utbildning och avläggande av teoriprov (s.k. utbildningsmodell). I 1 mom. finns bestämmelser om utbildningens längd, i 2 mom. om utvidgande av den grundläggande yrkeskompetensen så att den också omfattar någon annan transportform och i 3 mom. finns bestämmelser om förutsättningar för teoriprovet samt betyg.

I 32 § i lagen om transportservice föreskrivs om prov för grundläggande yrkeskompetens (s.k. provmodell). Enligt 1 mom. består provet för grundläggande yrkeskompetens av ett teoriprov och ett praktiskt prov. Teoriprovet är tvådelat och ska uppfylla kraven i punkt 2.2 a i avsnitt 2 i bilaga I till direktivet om yrkeskompetens i vägtrafik. I paragrafens 2 mom. föreskrivs om förutsättningarna för körprovet. Paragrafens 3 mom. gäller utvidgande av den grundläggande yrkeskompetensen till att gälla andra transportformer medan 5 mom. innehåller bestämmelser om kraven på det fordon som används i provet.

Bestämmelser om intyg och betyg finns i 31 och 32 § i lagen om transportservice. Enligt 31 § 3 mom. får den som godkänns i teoriprovet ett intyg över genomgången utbildning för grundläggande yrkeskompetens eller utbildning för grundläggande yrkeskompetens i snabbare tempo. Inom yrkesutbildningen kan en anteckning om genomförd utbildning också tas in i det betyg över avlagd examen som avses i 57 § i lagen om yrkesutbildning. Enligt 32 § 4 mom. får den som godkänns i provet för grundläggande yrkeskompetens ett intyg över att ha avlagt provet för grundläggande yrkeskompetens. Inom yrkesutbildning kan en anteckning om avlagt prov för grundläggande yrkeskompetens dock tas in i det betyg över avlagd examen som avses i 57 § i lagen om yrkesutbildning.

Undervisnings- och kulturministeriet har på det sätt som avses i 193 § 2 mom. till Utbildningsstyrelsen delegerat tillsynen över de utbildningscentrum som ministeriet godkänt. Delegeringen av uppgiften avtalas genom ett resultatavtal som ingås med Utbildningsstyrelsen. I resultatavtalet avtalas att Utbildningsstyrelsen gör årligen 20 inspektionsbesök i utbildningscentrumen. Arbetslivskommissionen svarar å sin sida för ordnandet och övervakningen av prov och för utfärdande av intyg. Utbildningsstyrelsen har med stöd av 120 § 3 mom. I punkten i lagen om yrkesutbildning delegerat denna särskilda uppgift till arbetslivskommissionen för transportbranschen.

I praktiken har utfärdandet av intyg enligt lagen inneburit att arbetslivskommissionen för transportbranschen efter att ha granskat att kraven uppfylls har antecknat godkända provprestationer i den blankett som utbildningsanordnaren lämnat. Arbetslivskommissionen för transportbranschen godkänner omkring 3 500 provprestationer per år.

Efter att arbetslivskommissionen för transportbranschen har godkänt provprestationen ska två bedömare som utbildningsanordnaren utsett enligt 54 § i lagen om yrkesutbildning gå igenom godkännandet av provprestationen samt timredovisningen för den utbildning och körundervisning som studeranden fått. Utifrån detta godkänner bedömarna prestationen av examensdelen Grundläggande yrkeskompetens inom transportbranschen eller examensdelen Utvidgning av grundläggande yrkeskompetens inom transportbranschen. En anteckning av prestationen görs i det examensbetyg eller betyg över avlagda examensdelar som avses i 57 § i lagen om yrkesutbildning.

2.2 Bestämmelser om sökande av ändring i lagen om transportservice

Bestämmelserna om ändringssökande avviker från varandra i lagen om transportservice och lagen om yrkesutbildning. Enligt 55 § 2 mom. i lagen om yrkesutbildning kan en studerande vid ett utbildningscentrum av bedömarna skriftligen begära en kontroll av bedömningen inom 14 dagar från den tidpunkt då han eller hon har haft tillfälle att ta del av resultaten av bedömningen och av information om hur bedömningsgrunderna har tillämpats på hans eller hennes prestation. Enligt 3 mom. kan rättelse av ett beslut om kontroll av bedömningen begäras hos respektive arbetslivskommission. Enligt 116 § i lagen om yrkesutbildning får beslut av arbetslivskommissionen inte överklagas genom besvär hos domstol.

Enligt bestämmelserna om begäran om omprövning i 256 § i lagen om transportservice får ändring sökas genom besvär i ett beslut som meddelats med anledning av en begäran om omprövning.

I 257 § 4 mom. i lagen om transportservice föreskrivs att på sökande av ändring i ett beslut av ett utbildningscentrum som godkänts av undervisnings- och kulturministeriet tillämpas 12 kap. i lagen om yrkesutbildning.

Bestämmelserna om ändringssökande i lagen om transportservice och lagen om yrkesutbildning är inte enhetliga och därför föreslås ändringar också i 256 och 257 § i lagen om transportservice.

2.3 Förenligheten av 107 § i lagen om yrkesutbildning med dataskyddsförordningen

I och med att dataskyddsförordningen trätt i kraft måste i 107 § i lagen om yrkesutbildning ändras i fråga om hänvisningsbestämmelsen till den upphävda personuppgiftslagen. Därför bedöms paragrafens förenlighet med dataskyddsförordningen också i övrigt. Till övriga delar har inga behov av nödvändiga ändringar till följd av ikraftträdandet av dataskyddsförordningen observerats i lagen. Bestämmelserna om behandling av personuppgifter justeras till behövliga delar när lagstiftningen i övrigt ändras eller om det behövs med anledning av nationella riktlinjer och EU-riktlinjer.

I 107 § i lagen om yrkesutbildning finns bestämmelser om behandling av känsliga uppgifter i samband med antagning som studerande, indragning eller återställande av studierätten eller disciplinåtgärder eller lämnande av utlåtanden. I paragrafen fastställs vem som har rätt att behandla känsliga uppgifter och förutsättningarna för behandlingen av uppgifterna.

Enligt 1 mom. får uppgifter enligt 40, 81, 83 och 84 § om hälsotillståndet hos den som ansöker om att bli antagen och hos studerande behandlas endast av dem som bereder eller fattar beslut om antagning som studerande, indragning eller återställande av studierätten eller disciplinåtgärder eller ger utlåtanden i sådana frågor. Enligt 2 mom. får uppgifter enligt 82 § om straffregisterutdraget för en studerande som deltar i examensutbildning behandlas endast av dem som bereder eller fattar beslut om indragning av studierätten. Enligt 3 mom. ska utbildningsanordnaren definiera de uppgifter som innebär hantering av känsliga uppgifter.

Enligt 4 mom. ska utbildningsanordnaren förvara känsliga uppgifter separat från övriga personuppgifter. De känsliga uppgifterna ska avföras ur registret omedelbart när det inte längre finns någon grund för att bevara dem för de lagstadgade uppgifterna, dock senast fyra år från det att uppgifterna fördes in i registret. Enligt 5 mom. tillämpas på behandlingen av personuppgifter personuppgiftslagen, om inte något annat föreskrivs i denna lag.

Bestämmelserna i paragrafen kompletterar bestämmelserna i den upphävda personuppgiftslagen. Den sistnämnda lagen innehöll en förteckning över känsliga personuppgifter, och även de i 107 § avsedda uppgifterna är sådana uppgifter. I dataskyddsförordningen används inte begreppet känsliga personuppgifter utan i den talas om uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter. De uppgifter som avses i paragrafen är dock enligt etablerad praxis känsliga personuppgifter och det anses inte vara nödvändigt att ändra detta uttryck i paragrafen.

Dataskyddsförordningen förutsätter att det alltid ska finnas en godtagbar grund till att personuppgifter behandlas, och det föreskrivs om detta i artikel 6 i förordningen. Dataskyddsförordningen är en nationellt direkt tillämplig rättsakt, men den tillåter i vissa fall medlemsstaterna ett nationellt spelrum inom ramen för vilket man kan utfärda kompletterande eller närmare bestämmelser i nationell lag. Spelrummet kan enligt artikel 6 i dataskyddsförordningen utnyttjas bland annat när behandlingen av personuppgifter grundar sig på artikel 6.1 c i dataskyddsförordningen. Enligt underpunkten i fråga är behandlingen laglig om den är nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige. Enligt artikel 6 ska medlemsstaternas nationella rätt också uppfylla ett mål av allmänt intresse och vara proportionell mot det legitima mål som eftersträvas.

Rättslig grund för behandlingen av personuppgifter enligt paragrafen är de utbildningsanordnarens uppgifter enligt de bestämmelser till vilka det hänvisas i paragrafen och som säkerställer

RP 174/2020 rd

rätten till en trygg studiemiljö samt minderårigas säkerhet, patient- eller klientsäkerheten och säkerheten i trafiken när examensutbildningen eller utövandet av yrket inbegriper krav som hänför sig till dessa. I paragrafens 1—4 mom. har det nationella spelrummet utnyttjats genom att mer detaljerat än i dataskyddsförordningen definiera vem som har rätt att behandla uppgifter samt genom att närmare föreskriva om att bevara och avföra uppgifterna. Bestämmelserna uppfyller målet av allmänt intresse eftersom de tryggar behörig behandling av de personuppgifter som avses i paragrafen. Därtill har behandlingen enligt proportionalitetsprincipen begränsats till det som är nödvändigt.

De uppgifter om hälsotillståndet som avses i 1 mom. i paragrafen hör till de personuppgifter som ingår i särskilda kategorier av personuppgifter enligt dataskyddsförordningen och vars behandling föreskrivs i artikel 9 i förordningen. När man behandlar personuppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter ska det inte bara föreligga en rättslig grund för behandlingen av personuppgifter enligt artikel 6 utan också något av villkoren i artikel 9.2 ska vara uppfyllt. Enligt artikel 9.2 g är behandling av personuppgifter i särskilda kategorier av personuppgifter tillåten om behandlingen är nödvändig av hänsyn till ett viktigt allmänt intresse, på grundval av unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt, vilken ska stå i proportion till det eftersträvade syftet, vara förenligt med det väsentliga innehållet i rätten till dataskydd och innehålla bestämmelser om lämpliga och särskilda åtgärder för att säkerställa den registrerades grundläggande rättigheter och intressen.

Enligt 6 § 1 mom. 2 punkten i dataskyddslagen tillämpas artikel 9.1 i dataskyddsförordningen inte på sådan behandling av uppgifter som regleras i lag eller som föranleds av en uppgift som direkt har ålagts den personuppgiftsansvarige i lag. I 6 § 2 mom. i nämnda lag finns en förteckning över de lämpliga och särskilda åtgärder som en personuppgiftsansvarig och ett personuppgiftsbiträde som behandlar personuppgifter i en situation som avses i 1 mom. ska vidta för att skydda den registrerades rättigheter.

På behandling av straffregisterutdraget enligt 2 mom. tillämpas artikel 10 i den allmänna dataskyddsförordningen enligt vilken behandling av personuppgifter som rör fällande domar i brottmål och överträdelse eller därmed sammanhängande säkerhetsåtgärder enligt artikel 6.1 i den allmänna dataskyddsförordningen får endast utföras då behandling är tillåten enligt medlemsstaternas nationella rätt, där lämpliga skyddsåtgärder fastställs. Enligt 7 § i dataskyddslagen får personuppgifter som rör fällande domar i brottmål och överträdelse behandlas om uppgifterna behandlas för syften som anges i 6 § 1 mom. 1, 2 eller 7 punkten.

Rätt till behandling av personuppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter som avses i paragrafen är nödvändig med hänsyn till ett viktigt allmänt intresse för att utbildningsanordnaren ska ha möjlighet att utföra de lagstadgade uppgifter som ligger till rättslig grund för behandlingen. Proportionaliteten av behandlingen har beaktats genom att rätt till information enligt bestämmelsen endast gäller nödvändiga uppgifter och genom att separat fastställa de instanser som får information och vilka uppgifter de får. Vid behandling av de personuppgifter som avses i paragrafen ska åtgärder enligt 6 § 2 mom. i dataskyddslagen tillämpas för att skydda den registrerades rättigheter. Bestämmelserna i paragrafen kompletterar nämnda reglering i fråga om skyddsåtgärder vilket är motiverat eftersom de personuppgifter som avses i paragrafen till sin natur är särskilt känsliga personuppgifter. På så sätt följer regleringen i paragrafens 1—4 mom. till centrala delar rätten till skydd av personuppgifter och innehåller bestämmelser om lämpliga och särskilda åtgärder för att säkerställa den registrerades grundläggande rättigheter och intressen.

2.4 Bestämmelser som tillämpas på läroavtal

I 77 § i lagen om yrkesutbildning finns bestämmelser om tillämpning av lagstiftningen om arbetstagar och tjänsteinnehavare i utbildning som ordnas på en arbetsplats. Enligt paragrafen tillämpas på läroavtal den lagstiftning som tillämpas på arbetsavtalsförhållanden och tjänsteförhållanden, med undantag för de bestämmelser i arbetsavtalslagen (55/2001) som separat ställs utanför tillämpningen. Bland annat arbetsgivarens skyldighet att ge ett arbetsintyg enligt 6 kap. 7 § i arbetsavtalslagen ställs i dag utanför tillämpningen.

Läroavtalsutbildning grundar sig på ett skriftligt arbetsavtal för viss tid mellan en studerande och arbetsgivaren eller på ett skriftligt avtal för viss tid mellan en studerande i tjänsteförhållande eller i ett offentligt anställningsförhållande som kan jämföras med ett tjänsteförhållande och arbetsgivaren (läroavtal). I läroavtalsutbildning förvärvas kunskaper i huvudsak på en arbetsplats i samband med praktiska arbetsuppgifter i ett anställnings- eller tjänsteförhållande, och utfärdande av ett arbetsintyg är då motiverat.

2.5 Ändringar som lagen om rättegång i förvaltningsärenden förutsätter

Förvaltningsprocesslagen har upphävts genom lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019) som trädde i kraft 1.1.2020, vilket förutsätter en justering av bestämmelserna om ändringsökande i lagen om yrkesutbildning. Lagen om rättegång i förvaltningsärenden är en allmän lag om förvaltning som är direkt tillämplig, och därför ska bestämmelser om besvär hos förvaltningsdomstolen eller besvärstillstånd hos högsta förvaltningsdomstolen inte ingå i lagen om yrkesutbildning om syftet med bestämmelserna inte är att avvika från regleringen i den allmänna lagen. De informativa hänvisningarna till förvaltningslagen och lagen om rättegång i förvaltningsärenden som ingår i lagen om yrkesutbildning behöver dessutom tydliggöras.

I 111 § i lagen om yrkesutbildning föreskrivs om begäran om omprövning hos regionförvaltningsverket. Enligt paragrafen får ett beslut av en utbildningsanordnare överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996) om beslutet gäller något av de ärenden som uppges i 1—8 punkten i momentet.

Enligt 112 § 1 mom. i lagen om yrkesutbildning får ett sådant beslut av en utbildningsanordnare som avses i momentet överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen. I 2 mom. i nämnda paragraf föreskrivs om överklagande av en begäran om omprövning enligt 111 §. Enligt paragrafen får ett beslut som meddelats med anledning av en begäran om omprövning enligt 111 § överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen, om inte något annat föreskrivs nedan. Enligt grundlagsutskottets etablerade ståndpunkt ska sådana förteckningar emellertid inte tas in i lagen eftersom denna typ av förteckningar som tillåter överklagande kan fungera som ett slags indirekt förbud mot att söka ändring.

En hänvisning till den upphävda förvaltningsprocesslagen finns också i 113 § i lagen om yrkesutbildning. Enligt paragrafen får ett sådant beslut av en utbildningsanordnare som avses i lagen och som gäller indragning eller återställande av studierätten överklagas genom besvär hos rättskyddsmyndigheten för studerande på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen, om inte något annat föreskrivs någon annanstans i lag.

Enligt 114 § 1 mom. i lagen om yrkesutbildning ska besvär över ett beslut som gäller skriftlig varning till en studerande, avstängning för viss tid, uppsägning från internatboende, indragning eller återställande av studierätten, avhållande från studierna eller ett ärende som avses i 112 § 2 mom. anföras samt omprövning i ett ärende som avses i 111 § begäras inom 14 dagar från

delfäendet av beslutet. Enligt 2 mom. ska ärenden som avses i denna paragraf behandlas skyndsamt.

I 117 § i lagen föreskrivs om besvärstillstånd för överklagande hos högsta förvaltningsdomstolen. Om inte något annat föreskrivs någon annanstans i lag, får ett beslut av förvaltningsdomstolen enligt paragrafen överklagas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

2.6 Finansiering av yrkesutbildning

2.6.1 Finansieringsandelar

Bestämmelser om finansieringsandelarna för yrkesutbildning finns i 32 a § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009), nedan finansieringslagen. Enligt bestämmelsen är basfinansieringens andel 50 procent, den prestationsbaserade finansieringens andel 35 procent och genomslagsfinansieringens andel 15 procent. Innan finansieringsandelarna fördelas avdras från den totala finansieringen beloppet av strategifinansiering enligt 32 h § som är högst fyra procent av anslaget för yrkesutbildning. Bestämmelser om ovannämnda finansieringsandelar finns i ändringslagen 532/2017 som trädde i kraft 1.1.2018. Enligt övergångsbestämmelsen i ändringslagen ska finansieringsandelarna i fråga tillämpas första gången på finansiering som beviljas för finansåret 2022. Enligt övergångsbestämmelsen var basfinansieringens andel 95 procent, den prestationsbaserade finansieringens andel 5 procent och genomslagsfinansieringens andel 0 procent finansåren 2018 och 2019. Finansåret 2020 är basfinansieringens andel 70 procent, den prestationsbaserade finansieringens andel 20 procent och genomslagsfinansieringens andel 10 procent. Finansåret 2021 avses basfinansieringens andel vara 60 procent, den prestationsbaserade finansieringens andel 30 procent och genomslagsfinansieringens andel 10 procent.

Enligt 32 c § i finansieringslagen beslutar undervisnings- och kulturministeriet om det målinriktade antalet studerandeår för utbildningsanordnare för följande finansår genom ett prestationsbeslut som fattas i slutet av året före finansåret, s.k. egentligt prestationsbeslut. Enligt 32 d § bestäms basfinansieringen utifrån det genom prestationsbeslutet bestämda målinriktade antal studerandeår som har viktats med en viktcoefficient som baserar sig på det faktiska antalet studerandeår under året före det år som föregår finansåret. Antalet faktiska studerandeår viktas vid beräkningen av viktcoefficienten på de grunder som föreskrivs i 32 d § 2 mom. Bestämmelser om viktcoefficienterna för respektive grund finns i undervisnings- och kulturministeriets förordning om beräkningsgrunderna för finansiering för yrkesutbildning (682/2017), nedan finansieringsförordning för yrkesutbildning.

Grunder för viktningen av basfinansieringen är enligt 32 d § 2 mom. 1 punkten i finansieringslagen kostnaderna för att ordna olika examina som ingår i examensstrukturen, handledande utbildning och övrig yrkesutbildning samt ordnande av i 63 § i lagen om yrkesutbildning avsedda studier som stöder studiefärdigheterna. Kostnaderna för att ordna olika examina beaktas genom de viktcoefficienter för kostnadsgrupper som föreskrivs i finansieringsförordningen för yrkesutbildning och i vilka alla examina har indelats i fem olika kostnadsgrupper. Genom förordningen föreskrivs också om viktcoefficienter för handledande utbildning och för studier som stöder studiefärdigheterna. Enligt 2 punkten i bestämmelsen är examenstyper grunder för viktning, dvs. yrkesinriktad grundexamen, yrkesexamen och specialyrkesexamen samt ordnande av utbildning i form av läroavtalsutbildning. Grunder för viktning är enligt 3 punkten även ordnande av särskilt stöd som avses i 64 § i lagen om yrkesutbildning eller ordnande av krävande särskilt stöd som avses i 65 § i den lagen, enligt 4 punkten ordnande av inkvartering enligt 103 § i lagen om yrkesutbildning, enligt 5 punkten ordnande av personalutbildning som avses i 9 § i

RP 174/2020 rd

lagen om yrkesutbildning, enligt 6 punkten ordnande av arbetskraftsutbildning och enligt 7 punkten ordnande av fängelseundervisning.

Basfinansieringsandelen grundar sig på längden av den studerandes studierätt och beviljas utifrån målinriktade studerandeår. Enligt 32 b § 1 mom. i finansieringslagen avses med studerandeår 365 dagar då den studerande beaktas som grund för finansieringen. Den studerande beaktas som grund för finansieringen från den dag då den studerandes studierätt börjar fram till den dag då studierätten upphör. När studierätten bestäms tillämpas bestämmelserna i lagen om yrkesutbildning i fråga om när studierätten börjar, studierätten upphör, studierätten tillfälligt avbryts, den studerande avhålls från studierna eller den studerande avstängs från läroanstalten för viss tid.

Enligt 32 f § i finansieringslagen bestäms den prestationsbaserade finansieringen utifrån kompetenspoängen för examensdelar och antalet examina som avlagts under året före det år som föregår finansåret. Till exempel grunden för den finansiering som beviljas för finansåret 2021 är realiserade prestationer finansåret 2019. Avlagda examensdelar och examina viktas på de grunder som föreskrivs i lagen. Kompetenspoängen för examensdelar viktas utifrån kostnaderna för att ordna olika examina som ingår i examensstrukturen, examenstyper, samt ordnande av särskilt stöd eller ordnande av krävande särskilt stöd. Examina viktas utöver på ovannämnda grunder också utifrån den studerandes utbildning efter grundstadiet. Viktkoefficienten för den avlagda examen är större om den studerande före inledande av studierna inte har avlagt någon yrkesexamen, dvs. det är fråga om den studerandes första yrkesexamen. Bestämmelser om vikt-koefficienterna finns i finansieringsförordningen för yrkesutbildning.

Enligt 32 g § i finansieringslagen bestäms genomslagsfinansieringen enligt 1 mom. 1 punkten utifrån sysselsättning och övergång till fortsatta studier i fråga om dem som avlagt examen eller examensdelar, enligt 2 punkten utifrån studeranderespons och enligt 3 punkten utifrån arbetslivsrespons. Närmare bestämmelser om bestämmande och beräkning av grunderna för genomslagsfinansieringen utfärdas genom finansieringsförordningen för yrkesutbildning, till exempel om indelningen av genomslagsfinansieringen i de andelar som nämns i 32 g § 1 mom. 1—3 punkten föreskrivs i förordningen. Enligt övergångsbestämmelsen för lagen om ändring av finansieringslagen 532/2017 är genomslagsfinansieringens andel av den totala finansieringen av yrkesutbildning finansåret 2021 10 procent, varav 3/4 enligt förordningen ska beviljas enligt dem som avlagt examen och övergång till fortsatta studier och 1/4 utifrån studeranderespons. Från finansåret 2022 är genomslagsfinansieringens andel 15 procent varav 2/3 beviljas utifrån studerandenas sysselsättning och övergång till fortsatta studier, 1/6 utifrån studeranderespons och 1/6 utifrån arbetslivsrespons. Enligt 13 a § i finansieringsförordningen för yrkesutbildning samlas studeranderespons in från studerande som har inlett yrkesinriktad examensutbildning, samt studerande som har avlagt en examen eller en examensdel, vilket innebär att studeranderesponsen inom ovannämnda andelar indelas ytterligare i respons från studerande som har inlett yrkesinriktad examensutbildning, samt studerande som har avlagt en examen eller en examensdel. Förordningen omfattar ännu inte närmare bestämmelser om arbetslivsrespons.

Syftet med basfinansieringsandelen är att skapa förutsättningar och en förutsägbar grund för anordnande av examina och utbildning i olika branscher samt för utbildning av olika målgrupper. Basfinansieringen tryggar finansieringen också i de fall då den studerande av olika orsaker inte kan avlägga examensdelar eller avlägger dem långsammare än i genomsnitt eller behöver mer stöd och handledning för att uppnå det målsatta kunnandet. Handledande utbildning för yrkesutbildning samt utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv finansieras enbart genom basfinansiering.

Syftet med den prestationsbaserade finansieringsandelen är att styra utbildningsanordnarna att rikta utbildningen och examina enligt arbetslivets och individernas kompetensbehov. Den sporrar därtill att effektivisera studieprocesserna och sörja för att de studerande kan avlägga examina och examensdelar enligt de mål som satts upp för utbildningen. Med den prestationsbaserade finansieringen uppmuntrar man även till kortare studietider till exempel genom effektivare identifiering och erkännande av tidigare förvärvat kunnande.

Syftet med genomslagsfinansieringsandelen är att sporra och styra utbildningsanordnarna att rikta utbildningen till de branscher i vilka det finns behov av arbetskraft, att se till att utbildningen motsvarar arbetslivet och är av hög kvalitet samt att erbjuda förutsättningar för fortsatta studier. Genomslagsfinansieringen och den prestationsbaserade finansieringen ska bilda en balanserad helhet. Genomslagsfinansieringen ska för sin del försäkra att den finansiering som baserar sig på avlagda examina och examensdelar inte styr utbildningsanordnarna att arbeta på ett oändamålsenligt sätt, till exempel genom att allokera sitt utbildningsutbud så att de kan maximera finansieringen i stället för enligt arbetslivets kompetensbehov.

De olika finansieringsandelarna inom yrkesutbildning har olika mål. Vikten mellan de olika målen fastställs enligt de procentandelar som föreskrivs i finansieringslagen. Det nya finansieringssystemet för yrkesutbildning infördes 2018: då förenhetligades också de tidigare separata finansieringssystemen för grundläggande yrkesutbildning och tilläggsutbildning. Före reformen grundade sig det finansieringssystem som tillämpades inom grundläggande yrkesutbildning på utbildningsområdesspecifika priser per enhet och på två årliga beräkningsdagar av antalet studerande. Utöver finansiering som baserar sig på pris per enhet och antal studerande beviljades också så kallad resultatbaserad finansiering vars andel var högst tre procent av de riksomfattande totalkostnaderna för yrkesutbildning. Resultatbaserad finansiering beviljades utifrån de studerandes sysselsättning, övergång till fortsatta studier, avbrott i studierna och studietider samt personalens behörighet och åtgärder för personalutveckling. Också priserna per enhet inom yrkesinriktad tilläggsutbildning graderades på basis av goda resultat i utbildningen. Den andel som bestäms på basis av resultatet utgjorde högst tre procent av den kalkylerade grund för statsandelen som användes vid beräkningen av utbildningsanordnarnas pris per enhet. Beloppet av den statsandel som baserar sig på verksamhetens resultat bestämdes på basis av avlagda yrkes- och specialyrkesexamina.

Före finansieringsreformen utgjorde andelen resultatbaserade finansieringselement med andra ord endast tre procent av den totala finansieringen. I samband med finansieringsreformen fattades beslut om att de resultatbaserade elementens andel ökades till 50 procent av den totala finansieringen inom ramen för den övergångsperiod som pågår till 2022, då den prestationsbaserade finansieringens andel utgör 35 procent av den totala finansieringen och genomslagsfinansieringens andel 15 procent.

I riksdagens svar om en totalreform av lagstiftningen om yrkesutbildning (RSv 86/2017 rd) ingår ett uttalande enligt vilket riksdagen förutsätter att undervisnings- och kulturministeriet under övergångsperioden för finansieringsreformen följer upp vilka konsekvenser det nya finansieringssystemet inom yrkesutbildningen har på villkoren för att ordna yrkesutbildning och lämnar en rapport till kulturutskottet för kännedom årligen i början av höstsessionen. I uttalandet konstateras att det samtidigt också ska bedömas om basfinansieringen är tillräcklig. Under övergångsperioden har utbildningsanordnarna framfört synpunkter enligt vilka en sänkning av basfinansieringens andel under 70 procent avsevärt kommer att minska förutsebarheten hos enskilda anordnares finansiering. Enligt utbildningsanordnarna skapar en tillräckligt stor basfinansieringsandel en förutsägbar och stabil grund för anordnarens ekonomi och för anordnande av långsiktig utbildningsverksamhet. Basfinansieringsandelen tryggar möjligheterna att ordna

utbildning för sådana studerande vars inlärningsfärdigheter är svagare och sannolikhet att avlägga en examen och bli sysselsatta är svagare än hos andra. Också utvidgandet av läroplikten som har beretts leder till att utbildningen kommer att omfatta sådana ungdomar som annars skulle stå utanför utbildningen och som sannolikt behöver mer undervisning och handledning än genomsnittet. Då basfinansieringsandelen är tillräckligt stor kan man stödja studieframgången hos sådana studeranden och därigenom också avläggande av examen. I finansieringssystemet som helhet måste också andelarna av den prestationsbaserade finansieringen och genomslagsfinansieringen emellertid vara tillräckligt stora för att den sporrande effekten med dem kan uppnås.

2.6.2 Tilläggsanslag som delas ut som höjning av basfinansiering efter provning

I 32 e § i finansieringslagen finns bestämmelser om höjning av basfinansieringen efter provning. Enligt den gällande bestämmelsen kan den basfinansiering som beviljas utbildningsanordnaren efter provning höjas av särskilda skäl som hänför sig till utbildningsanordnarens verksamhet. Höjning efter provning kan av särskilda skäl beviljas även under finansåret. Undervisnings- och kulturministeriet beslutar om höjning efter provning på ansökan. Höjning av basfinansieringen efter provning används till exempel för att trygga finansieringsnivån för utbildning med särskilt dyr kostnadsstruktur, eftersom det inom utbildningar med särskilt dyr kostnadsstruktur inte är möjligt att uppnå en tillräcklig finansieringsnivå med en modell som baserar sig på det faktiska antalet prestationer och kostnadskoefficienter enligt kostnadsgrupperna.

Såsom höjning av basfinansieringen efter provning har också beviljats sådana till sitt användningsändamål riktade tillägg av engångskaraktär eller permanent karaktär som gjorts i anslaget till yrkesutbildning i statsbudgeten som det inte är ändamålsenligt att dela ut utifrån målinriktade studerandeår. Exempel är tillägget av engångskaraktär i enlighet med regeringsprogrammet i budgeten 2020 för att anställa lärare och handledare samt för stödåtgärder för undervisning och handledning samt tillägget av permanent karaktär för att öka och utveckla utbildningen av arbetsplatshandledare samt för stöd till yrkesutbildning för idrottare. Till exempel tillägget på 80 miljoner euro i budgeten 2020 för att anställa lärare och handledare samt för stödåtgärder för undervisning och handledning allokerades till utbildningsanordnare speciellt för utbildning av unga som avslutat den grundläggande utbildningen, vuxna med svaga basfärdigheter och invandrare, inte till att öka volymen av utbildning, och därför beviljades tilläggsfinansieringen till utbildningsanordnarna som höjning av basfinansieringen efter provning.

Att dela ut till eurobeloppet stora tillägg av engångsnatur eller tidsbegränsade tillägg som höjning av basfinansieringen efter provning är dock problematiskt med beaktande av de nuvarande bestämmelserna eftersom de tillägg i budgeten som görs i anslaget för yrkesutbildning i någon annan än strategifinansieringsandelen fördelas i proportion till finansieringsandelarna i bas-, prestations- och genomslagsfinansieringsandelar. De tidsbegränsade tilläggen är en del av en kalkylerad statsandelsfinansiering som bildas av bas-, prestations- och genomslagsfinansieringen, vilket innebär att av beloppet av tillägget för finansieringen enligt de nuvarande bestämmelserna endast basfinansieringens procentandel enligt bestämmelserna allokeras till anordnarna som basfinansiering. När basfinansieringen till exempel är 70 procent allokeras de resterande 30 procenten av eurobeloppet av tillägget som en del av prestations- och genomslagsfinansieringsandelarna.

Den finansiering som delas ut som höjning av basfinansieringen efter provning avdras enligt 10 § 1 mom. i finansieringslagen från basfinansieringsandelens belopp innan basfinansieringen fördelas utifrån prestationer. Tilläggsanslaget kan allokeras till önskat ändamål som höjning av basfinansieringen efter provning, men det betyder dock att det belopp av finansiering som inom basfinansieringen fördelas utifrån målinriktade studerandeår samtidigt minskar från vad det

vore utan tilläggsfinansiering. Den basfinansiering som fördelas utifrån målinriktade studerandeår minskar med det belopp som av tilläggets eurobelopp allokeras till prestations- och genomslagsfinansieringsandelar. De anslag som delas ut som höjning av basfinansieringen efter provning minskar alltså det belopp av basfinansieringsandelen som fördelas utifrån målinriktade studerandeår och samtidigt ökar andelarna av prestations- och genomslagsfinansiering. Således ändrar i synnerhet stora tidsbegränsade tillägg i betydande mån den lagstadgade proportionen av finansieringsandelarna när de delas ut som höjning av basfinansieringen efter provning.

2.6.3 Studeranderespons och arbetslivsrespons som grund för finansieringen

Enligt 32 g § i finansieringslagen bestäms genomslagsfinansieringen utifrån sysselsättning och övergång till fortsatta studier i fråga om dem som avlagt en examen eller examensdelar, utifrån studeranderespons och utifrån arbetslivsrespons. Enligt 2 mom. i ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring av finansieringslagen 532/2017 användes genomslagsfinansiering som grund för beviljande av finansiering första gången i finansieringen finansåret 2020. Enligt 7 mom. i ikraftträdandebestämmelsen i ändringslagen används under finansåren 2020 och 2021 inte arbetslivsrespons eller sysselsättning och övergång till fortsatta studier i fråga om dem som avlagt examensdelar som grund för bestämmande av genomslagsfinansieringen, vilket betyder att genomslagsfinansieringen under finansåren 2020 och 2021 beviljas uteslutande på basis av sysselsättning och övergång till fortsatta studier i fråga om dem som avlagt en examen samt studeranderespons.

Bestämmelser om insamling av studeranderespons finns i finansieringsförordningen för yrkesutbildning. Enligt 13 a § i finansieringsförordningen för yrkesutbildning samlas studeranderespons in från studerande som har inlett yrkesinriktad examensutbildning, samt studerande som har avlagt en examen eller examensdel. Förordningen omfattar ännu inte närmare bestämmelser om arbetslivsrespons. Enligt planerna ska arbetslivsrespons samlas in på basis av läroavtals- och utbildningsavtalsperioder och den ska indelas i respons från en representant för den arbetsplats där utbildningen sker och respons från studerandens ansvariga arbetsplatshandledare.

Enligt den gällande finansieringsförordningen för yrkesutbildning ansvarar utbildningsanordnaren för att samla in studeranderespons. Utbildningsstyrelsen koordinerar och upprätthåller systemet för studeranderespons. Studeranderesponsen samlas in genom Arvo, utbildningsförvaltningens informationstjänst för effekter. Systemet upprätthålls och utvecklas av CSC i samarbete med undervisnings- och kulturministeriet, Utbildningsstyrelsen och kundorganisationerna. För att samla in studeranderespons skapar utbildningsanordnarna en svarslänk i Utbildningsstyrelsens system för studeranderespons och skickar den till studeranden. Studeranden svarar på en enkät via länken och svaren förs in i Arvo i en databas för vilken Utbildningsstyrelsen är personuppgiftsansvarig i fråga om data om studeranderespons om yrkesutbildning. Insamlingen av respons i systemet för studeranderespons ska dock automatiseras, varvid Utbildningsstyrelsen skickar en svarslänk direkt till studeranden utifrån de uppgifter som förts in i den nationella informationsresursen inom den grundläggande utbildningen, gymnasieutbildningen och yrkesutbildningen, nedan *informationsresursen Koski*, som avses i 2 kap. i lagen om nationella studie- och examensregister (884/2017). En övergång till automatisk insamling av respons förutsätter att studerandenas aktuella kontaktuppgifter, såsom e-postadresser eller telefonnummer, finns tillgängliga för Utbildningsstyrelsen i informationsresursen Koski.

Enligt den ursprungliga planen skulle den automatiska insamlingen av studeranderespons inledas redan 2020. Några utbildningsanordnare har deltagit i pilottestningen av systemet men den mer omfattande testningen har ändå skjutits upp till 2021, eftersom införande av det automatiska responssystemet ansågs kräva en lagändring i fråga om användning och införande av studerandenas kontaktuppgifter.

Enligt planen för insamling av arbetslivsrespons ska arbetslivsrespons samlas in per utbildningsanordnare på de arbetsplatser där studerandena förvärvar kunskaper på utbildnings- eller läroavtal. Syftet är att inhämta respons på hur utbildningsanordnarens verksamhet svarar mot arbetslivets behov och hur väl samarbetet fungerar. Responsen ska samlas in i två separata avsnitt av en representant för den arbetsplats där utbildningen sker och av den ansvariga arbetsplatshandledaren. En så kallad arbetsplatsenkät som är riktad till arbetsplatsens representant ska genomföras så att Utbildningsstyrelsen lämnar till utbildningsanordnaren uppgift om de arbetsplatser på vilka utbildningsanordnarens studeranden har varit i utbildning på utbildnings- eller läroavtal. Respektive utbildningsanordnare ansvarar sedan för att utifrån de givna uppgifterna skicka arbetsplatsenkäten till de arbetsplatser där utbildningen sker och rikta den till arbetsplatsens ledning eller någon annan kontaktperson.

Den andra delen av arbetslivsresponsen ska utgöras av en enkät som riktas till studerandenas ansvariga arbetsplatshandledare, och i den ska arbetsplatshandledaren lämna respons efter att perioden för förvärvande av kunskaper inom varje examensdel på arbetsplatsen har upphört. Den enkät som riktas till de ansvariga arbetsplatshandledarna ska automatiseras så att Utbildningsstyrelsen skickar svarslänkar direkt till de ansvariga arbetsplatshandledarna utifrån de kontaktuppgifter som förts in i informationsresursen Koski. En automatisk insamling av respons förutsätter att de ansvariga arbetsplatshandledarnas aktuella kontaktuppgifter, såsom e-postadresser eller telefonnummer, finns tillgängliga för Utbildningsstyrelsen i informationsresursen Koski.

2.7 Lag om nationella studie- och examensregister

2.7.1 Kontaktuppgifter för studeranden och ansvariga arbetsplatshandledare

I 3 § i lagen om nationella studie- och examensregister finns bestämmelser om studentnummer och studentnummerregistret. Enligt 3 mom. ska i studentnummerregistret föras in personens namn samt personbeteckningen eller andra nödvändiga identifikationsuppgifter. Personernas kontaktuppgifter förs emellertid inte in i studentnummerregistret. I samband med den ovan beskrivna automatiseringen av insamlingen av studerande- och arbetslivsrespons är det dock nödvändigt att i informationsresursen också föra in studerandenas och de ansvariga arbetsplatshandledarnas kontaktuppgifter för att Utbildningsstyrelsen ska kunna skicka responsenkäten till studerandena och arbetsplatshandledarna direkt på basis av de uppgifter som förts in i informationsresursen Koski. Enligt planerna ska responsenkäterna lämnas till exempel genom att skicka ett meddelande med en svarslänk till studerandens eller den ansvariga arbetsplatshandledarens e-postadress eller telefonnummer.

Enligt 5 § i lagen är utbildningsanordnarna och Utbildningsstyrelsen gemensamt personuppgiftsansvariga för informationsresursen. Utbildningsstyrelsen ska svara för informationsresursens allmänna funktion och för den tekniska anslutning som behövs för att föra in, behandla och lämna ut uppgifter. Utbildningsanordnarna ska i fråga om de uppgifter som de fört in svara för korrektheten enligt artikel 5.1 d och för den registrerades rätt till rättelse enligt artikel 16 i den allmänna dataskyddsförordningen. Utbildningsstyrelsen ska svara för den personuppgiftsansvariges övriga skyldigheter enligt den allmänna dataskyddsförordningen.

Enligt 6 § är en utbildningsanordnare skyldig att i informationsresursen föra in de uppgifter som avses i 7—9 §. Utbildningsstyrelsen bestämmer närmare hur de som för in uppgifter ska hålla uppgifterna aktuella. Utbildningsstyrelsen meddelar närmare föreskrifter om datastrukturen i fråga om de uppgifter som anges i 7—9 §. I informationsresursen ska dessutom personernas namn och studentnummer föras in.

Kontaktuppgifterna är personuppgifter vars behandling endast är laglig om något av villkoren i artikel 6 i dataskyddsförordningen uppfylls. Enligt artikel 6.1 c är behandlingen laglig om den är nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige. Enligt 2 § 1 mom. 7 punkten i lagen om Utbildningsstyrelsen (564/2016) har Utbildningsstyrelsen till uppgift att sköta de uppgifter som undervisnings- och kulturministeriet bestämmer. Enligt 2 § 2 mom. 2 punkten ska Utbildningsstyrelsen dessutom i enlighet med vad som föreskrivs annanstans i lag ansvara för de datalager, dataregister och datasystem som behövs för dess lagstadgade eller på annat sätt beslutade uppgifter. Koordineringen och upprätthållandet av responsystemen har fastställts som Utbildningsstyrelsens uppgift i resultatavtalet mellan undervisnings- och kulturministeriet och Utbildningsstyrelsen.

2.7.2 Skyldighet att föra in uppgifter i informationsresursen Koski då en aktör ordnar utbildning med stöd av ett fördrag

Enligt 22 § 2 mom. i lagen om yrkesutbildning kan examina och utbildning som avses i nämnda lag genom beslut av undervisnings- och kulturministeriet ordnas med stöd av ett fördrag som Finland har ingått.

Enligt 2 § 1 mom. 4 punkten i lagen om nationella studie- och examensregister ska den lagen tillämpas på utbildning och examina om vilka det föreskrivs i lagen om yrkesutbildning.

I 9 § i den sistnämnda lagen finns bestämmelser om vilka uppgifter en utbildningsanordnare enligt lagen om yrkesutbildning ska föra in i informationsresursen Koski för varje studerande som den ger utbildning i enlighet med lagen om yrkesutbildning. Enligt 1 mom. 1 punkten i nämnda paragraf ska utbildningsanordnaren föra in uppgift om den examen, den examensdel eller de examensdelar som avläggs eller den utbildning som genomgås, inklusive sådan övrig yrkesutbildning som avses i 8 § i lagen om yrkesutbildning, enligt 2 punkten när examen har avlagts eller utbildningen inletts, tillfälligt avbrutits och avslutats och enligt 3 punkten avlagda examensdelar och genomgångna utbildningsdelar och delområden inom gemensamma examensdelar och deras omfattning, bedömning av kunnandet samt avlagd examen eller genomgången utbildning.

Enligt artikel 6 i dataskyddsförordningen är behandling av personuppgifter endast laglig om och i den mån som åtminstone ett av villkoren i artikeln är uppfyllt. Enligt artikel 6.1 c i förordningen är behandlingen laglig då behandlingen är nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige.

För närvarande gäller en överenskommelse mellan Finland, Norge och Sverige om Stiftelsen Utbildning Nordkalotten som har verkställts genom förordning av statsrådet (3/2020). Stiftelsen Utbildning Nordkalotten bildades 1991 för att fortsätta arbetet vid det vuxenutbildningscenter som inrättades 1970 av Finland, Norge och Sverige gemensamt. Stiftelsen Utbildning Nordkalotten har till uppgift att ordna och utveckla utbildningar för arbetsmarknadens behov för i första hand de nordligaste delarna av Finland, Norge och Sverige. Stiftelsens läroanstalt ligger i Övertorneå i Sverige. Finland, Norge och Sverige har avtalat om verksamheten inom Stiftelsen Utbildning Nordkalotten och om stiftelsens arbetskraftsutbildning i perioder om fyra år. Den nuvarande överenskommelsen gäller till utgången av 2023.

Undervisnings- och kulturministeriet har beviljat Stiftelsen Utbildning Nordkalotten tillstånd till att som arbetskraftsutbildning ordna de examina och den utbildning enligt lagen om yrkesutbildning som konstateras i tillståndsbeslutet. Stiftelsen Utbildning Nordkalotten har meddelat sin vilja att föra in de viktigaste uppgifterna om sina studeranden i informationsresursen Koski. Lagen om nationella studie- och examensregister ska enligt 2 § 1 mom. 4 punkten i lagen också

kunna tillämpas på utbildning som ordnas med stöd av ett fördrag eftersom man i utbildningen i fråga ordnar examina och utbildning enligt lagen om yrkesutbildning. Stiftelsen Utbildning Nordkalotten är skyldig att iaktta bestämmelserna i lagen om yrkesutbildning då den ordnar yrkesutbildning på grundval av 22 § 2 mom. i lagen om yrkesutbildning, vilket enligt artikel 6.1 c i dataskyddsförordningen är en rättslig grund för behandling av personuppgifter. Den skyldighet att införa uppgifter som avses i 9 § i lagen om nationella studie- och examensregister har dock inte ansetts gälla aktörer som ordnar yrkesexamina och yrkesutbildning med stöd av ett fördrag eftersom dessa aktörer inte tolkas som utbildningsanordnare enligt paragrafen som fått anordnartillstånd enligt lagen om yrkesutbildning.

3 Förslagen och deras konsekvenser

3.1 De viktigaste förslagen

3.1.1 Lagen om yrkesutbildning

Lagen om yrkesutbildning ska enligt förslaget ändras så att de föråldrade hänvisningarna till lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare ändras till hänvisningar till lagen om transportservice. Samtidigt beaktas också avläggande av grundläggande yrkeskompetens enbart genom ett prov för grundläggande yrkeskompetens (s.k. provmodell), som möjliggörs enligt 32 § i lagen om transportservice. Arbetslivskommissionen ska enligt förslaget utfärda intyg också i de fall då grundläggande yrkeskompetens avläggs enligt provmodellen.

Det föreslås att lagen ändras så att hänvisningen till personuppgiftslagen i 107 § upphävs som onödig. Dataskyddsförordningen är direkt tillämplig rätt och hänvisningar till den behövs inte i lagen om yrkesutbildning.

Det föreslås att lagen om yrkesutbildning ändras så att skyldigheten att utfärda arbetsintyg enligt arbetsavtalslagen utsträcks till att gälla läroavtalsutbildning.

Därtill föreslås det att lagen ändras så att de föråldrade hänvisningarna till den upphävda förvaltningsprocesslagen ändras till hänvisningar till den gällande lagen om rättegång i förvaltningsärenden. Därtill föreslås det att 117 § i lagen om yrkesutbildning som gäller sökande av ändring hos högsta förvaltningsdomstolen upphävs.

3.1.2 Lagen om transportservice

Det föreslås att lagen om transportservice ska ändras så att till 256 § om begäran om omprövning fogas ett nytt 6 mom. enligt vilket bestämmelserna om kontroll och rättelse av bedömningen enligt 55 § i lagen om yrkesutbildning ska tillämpas om grundläggande yrkeskompetens avläggs som en del av yrkesutbildningen.

Det föreslås att 257 § 4 mom. ska ändras. Enligt momentet tillämpas 12 kap. i lagen om yrkesutbildning på sökande av ändring i ett beslut av ett utbildningscentrum som godkänts av undervisnings- och kulturministeriet. Det föreslås att besvärsförbudet i 116 § i lagen om yrkesutbildning för tydlighetens skull ska specificeras i 4 mom.

3.1.3 Lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet och lagen om nationella studie- och examensregister

Det föreslås att procentandelarna för de olika finansieringsandelarna i yrkesutbildning ska ändras så att procentandelarna för finansieringsandelarna hålls på nivån för finansåret 2020. Enligt

förslaget avses basfinansieringens andel vara 70 procent, den prestationsbaserade finansieringens andel 20 procent och genomslagsfinansieringens andel 10 procent. Därtill föreslås det att bestämmelserna ska preciseras så att de tidsbegränsade tillägg som bestäms i budgeten och som delas ut som höjning av basfinansieringen efter prövning i fortsättningen inte ska minska basfinansieringens prestationsspecifika finansiering, alltså det så kallade priset på studerandeår.

I fråga om finansieringsandelarna har vid beredningen också ett alternativ diskuterats enligt vilket proportionen mellan den prestationsbaserade finansieringen och genomslagsfinansieringen ändras så att till den prestationsbaserade finansieringens andel allokeras 15 procent och till genomslagsfinansieringens andel 15 procent av den totala finansieringen. Detta alternativ stöds av att genomslagsfinansieringen omfattar flera komponenter vars enskilda vikter inom den totala andelen på 10 procent är rätt små. I detta alternativ hade vikten för genomslagsfinansieringens andel emellertid varit betydligt mindre än 35 enligt den ursprungliga modellen, vilket skulle ha sänkt vikten av styrningsmålen för den prestationsbaserade finansieringens andel, dvs. vikten av effektiva studieprocesser vid finansieringen av yrkesutbildning. Den prestationsbaserade finansieringens större andel stöds också av att de prestationsuppgifter som den prestationsbaserade finansieringen grundar sig på är betydligt nyare än merparten av de prestationsuppgifter som används vid genomslagsfinansiering.

Därtill föreslås det att lagstiftningen ska preciseras på så sätt att automatiska responssystem kan införas vid insamling av studerande- och arbetslivsrespons. Därför föreslås det också att införandet av arbetslivsrespons senareläggs med ett år till 2023, då man direkt kan övergå till ett automatiskt responssystem.

Det föreslås att lagen om nationella studie- och examensregister ändras så att utbildningsanordnarna ska föra in studerandenas och de ansvariga arbetsplatshandledarnas nödvändiga kontaktuppgifter i informationsresursen Koski och att de ska kunna användas för att skicka responsenkäter. Samtidigt ska också lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet preciseras för att på lagnivå bestämma Utbildningsstyrelsens uppgift att samla in respons.

Till lagen om nationella studie- och examensregister ska också fogas en bestämmelse om skyldighet att föra in vissa uppgifter också i utbildning som ordnas med stöd av ett fördrag som Finland har ingått.

3.2 De huvudsakliga konsekvenserna

3.2.1 Ändringarna i lagen om yrkesutbildning

De föreslagna ändringarna har inga konsekvenser för statsfinanserna.

Införandet av provet för grundläggande yrkeskompetens har viss inverkan på anordnarna av yrkesutbildning och studerandena.

Provet för grundläggande yrkeskompetens bedöms lämpa sig väl till exempel för personer som byter bransch, invandrare samt personer som arbetar i ett familjeföretag och som redan har det kunnande som behövs i transportuppgifter men som saknar yrkeskompetens för lastbils- och bussförare. Avläggande av provet för grundläggande yrkeskompetens utan föregående obligatorisk utbildning är för dessa personer ett snabbt och flexibelt sätt att erhålla ett intyg om den yrkeskompetens som vid gods- och persontransporter i vägtrafik krävs av den som framför en lastbil eller buss eller en fordonskombination som består av ett sådant fordon och ett släpfordon och gör det möjligt för dem att flexibelt övergå till arbetslivet. De personer som inte har något

RP 174/2020 rd

tidigare kunnande av transportbranschen ska i regel fortfarande avlägga provet för grundläggande yrkeskompetens genom att delta i obligatorisk utbildning antingen normalt (280 undervisningstimmar) eller i snabbare tempo (140 undervisningstimmar). Utöver utbildning ska dessa personer avlägga ett teoriprov (s.k. utbildningsmodell).

Enligt 44 § i lagen om yrkesutbildning ska utbildningsanordnaren för en studerande som inleder en utbildning utarbeta en personlig utvecklingsplan för kunnandet (PUK) där individuella uppgifter om identifiering, erkännande, förvärvande, utveckling och påvisande av kunnandet och om handlednings- och stödåtgärder förs in. I samband med att PUK utarbetas ska alltid studerandens tidigare kunnande undersökas. PUK ska utarbetas så att studeranden endast förvärvar sådant kunnande som hen saknar. Utifrån studerandens tidigare kunnande ska utbildningsanordnaren också bedöma vilketdera sättet att avlägga grundläggande yrkeskompetens som är ändamålsenligt för studeranden. Om studeranden redan har tillräckligt kunnande för att avlägga grundläggande yrkeskompetens och motsvarande examensdel ska utbildningsanordnaren handleda studeranden direkt till yrkesprov och utarbeta PUK endast i fråga om genomförande och bedömning av yrkesprovet. I examensdelen Grundläggande yrkeskompetens innebär styrning till yrkesprov i praktiken att studeranden deltar direkt i provet för grundläggande yrkeskompetens. I detta fall förorsakas utbildningsanordnaren arbete och kostnader endast för den personliga tillämpningen och anordnandet av provet för grundläggande yrkeskompetens.

I fråga om yrkesinriktad grundexamen bedöms konsekvenserna för utbildningsanordnarna och studerandena vara små. Ansökan till grundexamen sker huvudsakligen i gemensam ansökan genast efter grundskolan och även andra studerande som avlägger grundexamen kommer i allmänhet in i branschen utan tidigare erfarenhet från branschen. Det betyder att de har mycket lite eller inget kunnande om uppgifter i transportbranschen. De behöver i regel utbildning och i PUK fastställs att de ska förvärva kunnande. Att avlägga grundläggande yrkeskompetens genom ett prov för grundläggande yrkeskompetens i stället för utbildningsmodellen går med andra ord inte snabbare och minskar inte heller utbildningsanordnarnas arbete annat än i fråga om registreringen av de undervisningstimmar som ingår i utbildningsmodellen. Å andra sidan får utbildningsanordnarna större frihet att besluta om undervisningens innehåll och volym då de inte behöver registrera undervisningstimmar. Det är dock mer krävande att ordna ett prov för grundläggande yrkeskompetens än ett teoriprov enligt utbildningsmodellen, vilket betyder att utbildningsanordnarnas kostnader kan öka om alla studeranden börjar enbart avlägga prov för grundläggande yrkeskompetens.

I fråga om yrkesexamina bedöms konsekvenserna vara mer betydande än i grundexamina för både studerandena och utbildningsanordnarna. De personer som avlägger en yrkesexamen har i regel tidigare erfarenhet och kunnande från branschen, och därför behöver de nödvändigtvis inte någon utbildning för att klara av provet för grundläggande yrkeskompetens, eller de behöver bara lite utbildning. Utbildningsanordnarna bedöms spara in kostnader när man kan delta i prov för grundläggande yrkeskompetens utan obligatorisk utbildning i motsats till det enda möjliga alternativet i dag, alltså utbildningsmodellen. Uppskattningsvis sparas kostnader även om provet för grundläggande yrkeskompetens tar längre tid än teoriprovet enligt utbildningsmodellen och med beaktande av den arbetsinsats som krävs av utbildningsanordnaren för att ordna och bedöma provet för grundläggande yrkeskompetens.

Provet för grundläggande yrkeskompetens förbättrar studerandenas möjligheter att avlägga grundläggande yrkeskompetens i ett snabbare tempo och övergå mer flexibelt till arbetslivet. Detta uppskattas på längre sikt ha positiv inverkan på sysselsättningen.

Då skyldigheten att utfärda arbetsintyg utsträcks till att omfatta läroavtalsutbildning förstärker det läroavtalsstuderandenas rättsliga ställning då de har rätt att få ett arbetsintyg på samma sätt

som andra arbetstagare som arbetar med stöd av ett arbetsavtal. Rätt till arbetsintyg avses förbättra läroavtalsstuderandenas ställning på arbetsmarknaden och underlätta identifiering och erkännande av kunnandet.

Enligt 13 kap. 12 § i arbetsavtalslagen övervakar arbetarskyddsmyndigheterna att arbetsavtalslagen följs såsom arbetsgivarens skyldighet att enligt 6 kap. 7 § ge arbetstagaren ett arbetsintyg. Arbetsgivarens utvidgade skyldighet att också ge personer i läroavtalsutbildning ett arbetsintyg ska således övervakas av arbetarskyddsmyndigheterna med stöd av arbetsavtalslagen. Den föreslagna ändringen kan således inverka på arbetarskyddsmyndigheternas arbetsmängd.

3.2.2 Ändringarna i lagen om transportservice

De föreslagna ändringarna har inga konsekvenser för kommunernas ekonomi eller för statsfinanserna.

De föreslagna ändringarna i lagen om transportservice förenhetligar och förenklar bestämmelserna om ändringsökande. Enhetligare och enklare bestämmelser om ändringsökande förbättrar rättsskyddet för de studerande som avlägger grundläggande yrkeskompetens som en del av yrkesutbildning.

3.2.3 Ändringar i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet och lagen om nationella studie- och examensregister

Ändringarna i finansieringsandelarna i yrkesutbildning har inga konsekvenser för statsfinanserna utan ändringarna ska enligt förslaget genomföras inom ramen för de nuvarande anslagen. Bibehållande av finansieringsandelarna på nivån för finansåret 2020 inverkar i regel på finansieringsnivån för alla utbildningsanordnare jämfört med en situation i vilken finansieringsandelarna motsvarar nu gällande lagstiftning och övergångsbestämmelser. Finansieringsnivån för enskilda utbildningsanordnare sjunker eller ökar i och med de föreslagna ändringarna beroende på vilken som är den relativa andelen av respektive utbildningsanordnarens prestationer inom varje finansieringsandel.

Syftet med ändringen av finansieringsandelarna i yrkesutbildning är att säkerställa en tillräcklig nivå för basfinansiering för utbildningsanordnarna. Detta tryggar stabiliteten av finansieringsnivån och möjliggör förutsättningar för anordnande av utbildning också för de målgrupper som behöver mer undervisning och handledning än genomsnittet för att avlägga examensdelar eller en examen och vars sannolikhet att de avlägger examensdelar eller en examen och blir sysselsatta är sämre än genomsnittet. Efter den föreslagna ändringen utgör den sammanlagda andelen av den prestationsbaserade finansieringen och genomslagsfinansieringen 30 procent, vilket innebär att en betydande andel av finansieringen fortfarande bestäms utifrån avlagda examensdelar och examina samt genomslag och sporrar på detta sätt att anordna utbildning på ett ändamålsenligt sätt och genom att beakta individernas kompetensbehov och arbetslivets behov.

Testkalkyler har gjorts för att simulera hur finansieringsandelarnas ändringar inverkar på det hur finansieringen för yrkesutbildning bildas under finansåren 2021—2022 jämfört med situationen finansåret 2020. Om bestämmelserna om finansieringsandelarna inte ändras är andelarna år 2021 följande: basfinansiering 60 procent, prestationsbaserad finansiering 30 procent och genomslagsfinansiering 10 procent, och efter övergångsperioden 2022 är andelarna i samma ordning 50, 35 och 15 procent. En jämförelse mellan den finansiering som beräknats enligt dessa finansieringsandelar och finansieringen för finansåret 2020, i vilken procentandelarna är 70, 20 och 10 procent enligt förslaget pekar på att när andelarna av den prestationsbaserade finansieringen och genomslagsfinansieringen ökar, sjunker finansieringsnivån i synnerhet hos stora

RP 174/2020 rd

kommunala utbildningsanordnare, och bland dessa särskilt i städer snarare än i samkommuner. Hos privata utbildningsanordnare är spridningen av ändringarna betydligt större men i genomsnitt ökar finansieringen något. I synnerhet hos små anordnare blir ändringarna relativt sett större. Kalkylerna är riktgivande eftersom de grundar sig på uppgifterna om prestationer under finansåret 2020 och i dem beaktas inte andra faktorer med inverkan på finansieringen.

Simuleringskalkylerna tyder på att hos de anordnare som beviljades finansiering finansåret 2020 stiger finansieringsnivån hos 61 procent (85 anordnare) och på motsvarande sätt sjunker finansieringsnivån hos 39 procent (59 anordnare) när andelarna av prestationsbaserad finansiering och genomslagsfinansiering ökar. Den största delen av ändringarna är med hänsyn till utbildningsanordnarens aktuella finansieringsnivå under fem procent men betydligt större hos några av anordnarna. Hos stora utbildningsanordnare kan ändringarna också vara stora mätt i euro även om den procentuella ändringen är mindre. Mätt i euro blir den största nedgången omkring 3,7 miljoner euro medan den största uppgången är cirka 1,1 miljoner euro.

Relativ ändring i finansieringsnivån per anordnare:

Ändring i finansieringsnivån	[-25%, -20%[[-20%, -15%[[-15%, -10%[[-10%, -5%[[-5%, 0%[0 %
Antal	2	1	4	7	45	7
Ändring i finansieringsnivån]0%, 5%]]5%, 10%]]10%, 15%]]15%, 20%]]20%, 25%]]25%, 30%]
Antal	58	18	4	2	2	1

Ändring i finansieringsnivån mätt i euro per anordnare:

Ändring i finansieringsnivån (tusen euro)	[-3700, -1000[[-1000, -500[[-500, -250[[-250, -100[[-100, 0[0
Antal	2	7	9	9	32	7
Ändring i finansieringsnivån (tusen euro)	0]0, 100]]100, 250]]250, 500]]500, 1000]]1000, 1100]
Antal	7	54	11	12	6	2

Det föreslås att finansieringslagen ändras också så att de tidsbegränsade tillägg som bestäms i budgeten och som delas ut som höjning av basfinansieringen efter prövning i fortsättningen inte ska minska basfinansieringens prestationsspecifika finansiering. Också denna ändring ska för sin del trygga en tillräcklig nivå av basfinansieringen. Till exempel det tillägg på 80 miljoner euro i budgeten 2020 för att anställa lärare och handledare samt för stödåtgärder för undervisning och handledning som beviljades som höjning av basfinansieringen efter prövning minskade enligt den nuvarande modellen den prestationsspecifika finansiering som beviljas som basfinansieringsandel med 24 miljoner euro och på motsvarande sätt ökade den prestationsspecifika finansieringsandelen med 16 miljoner och genomslagsfinansieringen med 8 miljoner euro.

Efter den föreslagna ändringen kommer de tidsbegränsade tillägg som beviljas som höjning av basfinansieringen efter prövning tillfälligt att öka basfinansieringens relativa andel av den totala finansieringen, och då hänförs tillägget i sin helhet endast till basfinansieringsandelen. På motsvarande sätt ökas basfinansieringens relativa andel redan i dag av de tillägg av anslag av engångsnatur som bestäms i tilläggsbudgeten.

De ändringar som hänför sig till studerande- och arbetslivsresponsen i fråga om genomslagsfinansieringen möjliggör en övergång till automatisk insamling av respons. Detta förenklar förfarandena med insamlingen av respons och minskar det arbete som utbildningsanordnarna lägger på insamlingen av respons. Enligt förslaget behöver utbildningsanordnarna inte manuellt skicka länkar till studerandena eller i fortsättningen till arbetsplatshandledarna utan Utbildningsstyrelsen kan skicka svarslänkarna direkt på basis av de kontaktuppgifter för studerandena och arbetsplatshandledarna som förts in i informationsresursen Koski samt de uppgifter om studierna som förts in i ePUK. I synnerhet i fråga om enkäter till arbetsplatshandledarna är insamling av information som sker manuellt utan automation på så sätt att utbildningsanordnarna skickar länkar mycket arbetsdryg eftersom en enskild studerande under ett år kan ha flera läroavtals- eller utbildningsavtalsperioder. Manuell insamling av respons är också känsligare för fel. En fördel med automation är också att de uppgifter om antalet personer som hört till målgruppen och som svarat på enkäten som behövs för beräkningen av genomslagsfinansieringen erhålls automatiskt och utbildningsanordnaren behöver inte separat lämna dessa uppgifter till Utbildningsstyrelsen.

Den föreslagna senareläggningen av införandet av arbetslivsrespons från 2022 till 2023 gör det möjligt att man direkt kan övergå till ett automatiskt responsystem i fråga om den respons som samlas in av arbetsplatshandledarna. Utan de föreslagna ändringarna kan respons inte samlas in automatiskt, vilket betyder att om införandet av responsen inte senareläggs så måste man skapa tillfälliga manuella förfaranden för insamling av respons för att bevilja finansiering för finansåret 2022. Efter den föreslagna ändringen beviljas genomslagsfinansieringen för finansåret 2022 utifrån sysselsättning och övergång till fortsatta studier i fråga om dem som avlagt en examen eller examensdelar samt utifrån studeranderenspons.

De föreslagna ändringarna förutsätter ändringar i informationsresursen Koski som Utbildningsstyrelsen upprätthåller. Ändringarna ska göras inom ramen för det anslag som anvisats för upprätthållande och utveckling. Utbildningsstyrelsen ska föreskriva närmare om datastrukturen hos de uppgifter som ska föras in samt hur uppgifterna ska uppdateras.

Utbildningsanordnarna ska som ny uppgift i informationsresursen föra in de kontaktuppgifter för studerandena och de ansvariga arbetsplatshandledarna, såsom e-postadress eller telefonnummer, som är nödvändiga för insamling av respons. Utbildningsanordnarna ska föra in studerandens aktuella kontaktuppgifter och svara för att de införda uppgifterna är korrekta. Som studerandens e-postadress kan användas den e-postadress som utbildningsanordnaren beviljat studeranden för att säkerställa att den e-postadress som förts in i informationsresursen till exempel i början av studierna är aktuell under hela studietiden. Den ansvariga arbetsplatshandledarens kontaktuppgifter förs in typiskt i de fall då också arbetsplatshandledarens namn förs in. Om den ansvariga arbetsplatshandledaren byts mitt i en utbildningsperiod på arbetsplatsen ska också uppgiften om arbetsplatshandledaren uppdateras i informationsresursen och samtidigt ska också arbetsplatshandledarens kontaktuppgifter uppdateras. Om studerandens eller den ansvariga arbetsplatshandledarens kontaktuppgifter som utbildningsanordnaren känner till ändras ska utbildningsanordnaren i informationsresursen föra in de aktuella kontaktuppgifterna.

I fråga om de studerande som inlett studierna och de perioder för insamling av arbetslivsrespons som inletts innan lagen trädde i kraft ska utbildningsanordnaren föra in kontaktuppgifterna inom den föreslagna övergångsperioden. Utbildningsanordnaren avses svara för införande av uppgifterna i informationsresursen Koski till exempel via de gränssnitt som studieadministrationssystemen använder.

4 Remissvar

Regeringens utkast till proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om yrkesutbildning och lagar som har samband med den var på remiss 22.6.—17.8.2020. Antalet utlåtanden var totalt 44. De föreslagna ändringarna vann till övervägande del gehör. Det som delade åsikterna var i synnerhet de föreslagna ändringarna i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet.

Möjligheten att uppnå grundläggande yrkeskompetens genom avläggande av ett prov för grundläggande yrkeskompetens fick ett brett stöd i utlåtandena. Kommunikationsministeriet föreslog att begreppen *utbildningsmodell*, *modell för utbildning i snabbare tempo* och *provmodell* för tydlighetens skull ska användas i förslaget för de olika sätten på vilka grundläggande yrkeskompetens kan uppnås. Några remissinstanser poängterar att utbildningsanordnaren bör ha rätt till basfinansiering, prestationsbaserad finansiering och genomslagsfinansiering enligt finansieringslagen oberoende av om studeranden avlägger en examensdel för grundläggande yrkeskompetens för lastbils- och bussförare eller utvidgning av examen enligt utbildningsmodellen eller enligt provmodellen. Nästan alla remissinstanser understödde förslaget om att arbetslivskommissionen utfärdar också intyg om en avlagd examen för grundläggande yrkeskompetens enligt provmodellen.

I den fortsatta beredningen korrigerades omnämmandet av de sätt på vilka grundläggande yrkeskompetens kan uppnås enligt kommunikationsministeriets förslag. Därtill preciserades avsnittet om finansieringen av provmodellen i detaljmotiveringen genom att tydliggöra de fall i vilka det i den personliga utvecklingsplanen för kunnandet avtalas att studeranden ska genomgå utbildning i någon mån innan provet för grundläggande yrkeskompetens avläggs.

Arbetsgivarens utvidgade skyldighet att ge personer i läroavtalsutbildning ett arbetsintyg understöddes allmänt i yttrandena. Social- och hälsovårdsministeriet föreslog att konsekvenserna av den utvidgade skyldigheten att ge ett arbetsintyg för myndighetsverksamheten och tillsynen ska belysas närmare i förslaget.

I den fortsatta beredningen preciserades bedömningen av konsekvenserna av skyldigheten att ge ett arbetsintyg genom att konstatera att den föreslagna ändringen kan inverka på arbetarskyddsmyndigheternas arbetsmängd.

I fråga om propositionens förenlighet med dataskyddsförordningen konstaterar justitieministeriet och dataombudsmannen i sina utlåtanden att utöver 107 § i lagen om yrkesutbildning ska också andra bestämmelser i propositionen bedömas med tanke på dataskyddsförordningen. Om en sådan bedömning redan har gjorts i samband med beredningen ska detta nämnas i propositionen. I propositionen ska även preciseras vilka som är de rättsliga förpliktelser på grund av vilka behandlingen är nödvändig i enlighet med artikel 6.1 c i dataskyddsförordningen. På samma sätt bör också motiveringar för proportionalitet och förenlighet med allmänt intresse tas upp. Enligt justitieministeriet och dataombudsmannen ska också 107 § 2 mom. granskas i ljuset av artikel 10 och med beaktande av 7 § i dataskyddslagen. Justitieministeriet framhäver också att bedömningen av skyddsåtgärder ska preciseras.

I den fortsatta beredningen begränsades bedömningen av förenligheten med dataskyddsförordningen till 107 § i lagen. Vid bedömningen specificerades därtill de skyldigheter på basis av vilka behandlingen är nödvändig utifrån artikel 6.1 c. Vid bedömningen beaktades också artikel 10 i dataskyddsförordningen och 7 § i dataskyddslagen samt skyddsåtgärderna enligt 6 § 2 mom. i dataskyddslagen.

I fråga om sökande av ändring konstaterade justitieministeriet i sitt utlåtande att det inte är att rekommendera att man i lagen tar in en förteckning över sådana myndighetsbeslut i vilka ändring får sökas genom besvär. Enligt justitieministeriet ska laghänvisningarna i lagen om yrkesutbildning och formuleringen av dem bli föremål för en ny prövning och av bestämmelserna om ändringsökande ska tydligare framgå bland annat om hänvisningarna till andra lagar är informativa eller materiella. I det nya 6 mom. som föreslås i 256 § i lagen om transportservice är det tydligare att föreskriva separat om besvärsförbud som gäller beslut. Därtill finns det skäl att överväga att placera besvärsförbudet i 257 §. Enligt justitieministeriet är det i utkastet till proposition också oklart varför 257 § 1 mom. 5 punkten och 4 mom. i lagen om transportservice ska upphävas.

I den fortsatta beredningen preciserades den informativa hänvisningen till förvaltningslagen i 111 § i lagen om yrkesutbildning, och den förteckning över beslut som får överklagas hos förvaltningsdomstolen i 112 § ströks. Också 256 § och 257 § i lagen om transportservice ändrades i enlighet med justitieministeriets utlåtande. Bland annat 257 § 1 mom. 5 punkten i paragrafen bibehölls för att det inte ska bli oklart hur undervisnings- och kulturministeriets beslut om utbildningscentrum ska överklagas.

Remissinstanserna understödde och motsatte sig förslaget om ändringar i finansieringsandelarna. En del av remissinstanserna understödde inte förslaget att ändra finansieringsmodellen mitt i övergångsperioden för finansieringsmodellen utan en grundlig konsekvensanalys. I flera utlåtanden understöddes förslaget att de tidsbegränsade tillägg som bestäms i budgeten och som delas ut som höjning av basfinansieringen efter prövning i förslaget inte ska minska basfinansieringen prestationsspecifika finansiering.

Majoriteten av remissinstanserna understödde förslaget om ett automatiskt responssystem och att införandet av arbetslivsrespons senareläggs till 2023. Justitieministeriet ansåg att tiden för bevarande av kontaktuppgifter enligt 11 § i lagen om nationella studie- och examensregister ska preciseras. I utlåtandet föreslås att uttrycket *högst* tre månader ska fogas till paragrafen. Av tekniska skäl måste kontaktuppgifterna dock schablonmässigt raderas efter en viss tid och raderingen kan inte avgöras från fall till fall. Justitieministeriet föreslog också att behovet av speciallagstiftning ska bedömas enligt det riskbaserade synsätt som grundlagsutskottet understrukt. En del av remissinstanserna uttryckte oro över de utmaningar som insamlingen av e-postadresserna medför för utbildningsanordnarna och framhöll att utbildningsanordnaren inte kan svara för att e-postadresserna är korrekta och aktuella. I utlåtandena föreslogs också att arbetslivsresponsen automatiseras genom något annat tekniskt genomförande, till exempel genom att utnyttja telefonens snabbmeddelandefunktion. Motiveringen i regeringens proposition har i den fortsatta beredningen preciserats i fråga om det riskbaserade synsättet samt i fråga om de nödvändiga kontaktuppgifter som ska föras in i informationsresursen. Den föreslagna skyldigheten att föra in uppgifter avses gälla nödvändiga kontaktuppgifter, vilket gör det möjligt att utnyttja olika tekniska lösningar för att skicka responsenkäten.

Förslaget om ändring av 15 § i lagen om yrkesutbildning sändes separat på remiss 7.9.—18.9.2020. Den föreslagna ändringen gällde bestämmande av examensgrunder för uppdragsutbildning och utbildningsexport. Enligt Utbildningsstyrelsens utlåtande kräver en ändring av 15 § i lagen om yrkesutbildning fortsatt beredning och därför separerades ändringen från denna regeringsproposition.

De föreslagna bestämmelser som gäller aktörer som ordnar yrkesexamina och yrkesutbildning med stöd av ett fördrag har beretts i samarbete med Utbildningsstyrelsen. Stiftelsen Utbildning Nordkalotten bereddes därtill möjlighet att lämna sitt utlåtande om den föreslagna ändringen. Stiftelsen lämnade inget utlåtande om saken.

5 Specialmotivering

5.1 Lagen om yrkesutbildning

23 §. Examina och utbildning som ska anges i anordnartillståndet. Det föreslås att hänvisningen i 2 mom. till 15 § i lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare ska ändras till en hänvisning till 35 § i lagen om transportservice. Det är fråga om en ändring av teknisk natur.

77 §. Tillämpning av lagstiftningen om arbetstagare och tjänsteinnehavare. Paragrafens 1 mom. föreslås bli ändrat så att på läroavtalsutbildning tillämpas 6 kap. 7 § i arbetsavtalslagen som gäller skyldighet att ge ett arbetsintyg. De läroavtalsstuderande som ingår ett tidsbundet läroavtal med en sådan arbetsgivare i vars anställning de är redan sedan tidigare ska emellertid inte ha rätt att få ett så kallat mellanarbetsavtal om sin läroavtalsutbildning. Enligt arbetsavtalslagen är arbetsgivaren inte skyldig att ge ett arbetsintyg i en situation där arbetstagaren övergår till andra arbetsuppgifter hos samma arbetsgivare.

107 §. Behandling av känsliga uppgifter. Det föreslås att paragrafens 5 mom. upphävs som onödigt. I momentet finns nu en så kallad informativ hänvisning till personuppgiftslagen, dvs. bestämmelsen har inget sakinnehåll. Den upphävda personuppgiftslagen har ersatts av dataskyddsförordningen och dataskyddslagen som i enlighet med bestämmelserna om deras tillämpningsområde är tillämpliga utan hänvisning.

111 §. Begäran om omprövning. Det föreslås att hänvisningen till förvaltningslagen ska strykas. Därtill föreslås det att ordalydelsen i paragrafen ska preciseras så att uttrycket *nedan* ändras till uttrycket *i denna lag*. Till paragrafen föreslås ett nytt 2 mom. med en informativ hänvisning till förvaltningslagen. Det är fråga om ändringar av teknisk natur i lagen.

112 §. Sökande av ändring i förvaltningsdomstol. Det föreslås att paragrafens rubrik ändras till formen *Sökande av ändring i förvaltningsdomstol*. Det föreslås att förteckningarna över beslut som får överklagas hos förvaltningsdomstolen i 1 och 2 mom. ska strykas. Enligt grundlagsutskottets etablerade ståndpunkt ska sådana förteckningar inte tas in i lagen eftersom denna typ av förteckningar som tillåter överklagande kan fungera som ett slags indirekt förbud mot att söka ändring. Lagen om rättegång i förvaltningsärenden är en allmän lag och enligt 6 § i den får ett beslut genom vilket en myndighet har avgjort eller avvisat ett förvaltningsärende överklagas genom besvär. Det föreslås att paragrafen ändras så att den endast innehåller en informativ hänvisning till lagen om rättegång i förvaltningsärenden.

113 §. Sökande av ändring hos rättsskyddsnämnden för studerande. Det föreslås att hänvisningen till den upphävda förvaltningsprocesslagen i paragrafen ska strykas. Det är inte heller nödvändigt att i bestämmelsen hänvisa till den gällande lagen om rättegång i förvaltningsärenden. Lagen om rättegång i förvaltningsärenden är en allmän lag om förvaltning och det finns inget behov att hänvisa till den om inte avvikelser görs från den. Det är fråga om en ändring av teknisk natur.

114 §. Tid för sökande av ändring. Paragrafen ska ändras så att hänvisningen till 112 § 2 mom. ska strykas och hänvisningen korrigeras så att den hänvisar till ändringssökande i ett ärende som avses i 111 §. Formuleringen av paragrafen ska samtidigt göras tydligare. Ändringarna är av teknisk natur och har ingen inverkan på studerandenas rätt att söka ändring.

117 §. Besvärstillstånd. Det föreslås att paragrafen upphävs som onödig. I stället för paragrafen tillämpas 107 § i lagen om rättegång i förvaltningsärenden enligt vilken ett beslut som en regional förvaltningsdomstol har fattat i ett förvaltningsprocessuellt ärende får överklagas genom

besvär hos högsta förvaltningsdomstolen, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. Lagen om rättegång i förvaltningsärenden är en allmän lag om förvaltning och det finns inget behov att hänvisa till den om inte avvikelser görs från den. Ändringen har ingen inverkan på studerandenas rätt att söka ändring.

120 §. Arbetslivskommissionernas uppgifter. Det föreslås att hänvisningarna i 3 mom. 1 punkten i paragrafen till 15 § och 5 § 3 mom. i lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare ändras till hänvisningar till 193 § 2 mom. i lagen om transportservice samt 31 § 3 mom. och 32 § 4 mom. i lagen om transportservice. Det är delvis fråga om en ändring av teknisk natur.

Därtill beaktas genom ändringarna avläggande av grundläggande yrkeskompetens enbart genom ett prov för grundläggande yrkeskompetens (s.k. provmodell), som möjliggörs enligt 32 § i lagen om transportservice. Det föreslås att deltagande i provet för grundläggande yrkeskompetens inte ska förutsätta obligatorisk utbildning. Före de ändringar i lagen om transportservice som trädde i kraft 1.1.2020 ansvarade arbetslivskommissionen för att utfärda ett intyg i de fall då grundläggande yrkeskompetens har avlagts enligt utbildningsmodellen. Enligt förslaget ska arbetslivskommissionen framöver utfärda intyg också i de fall då grundläggande yrkeskompetens avläggs enligt provmodellen.

Med stöd av det intyg om prov för grundläggande yrkeskompetens som arbetslivskommissionen utfärdat kan utbildningsanordnaren ge ett intyg om en avlagd examensdel enligt 57 § i lagen om yrkesutbildning till de personer som avlägger provet. Utbildningsanordnaren ska enligt förslaget få prestationsbaserad finansiering och genomslagsfinansiering enligt lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet för denna examensdel, eftersom den har ordnat de yrkesprov som behövs för att intyg om provet för grundläggande yrkeskompetens ska kunna utfärdas. Finansieringen ska bestämmas på motsvarande sätt som i fråga om de personer som avlägger examensdelar direkt i yrkesprov utan deltagande i examensutbildning, dvs. prestationsbaserad finansiering beviljas på basis av en avlagd examensdel och genomslagsfinansiering på basis av sysselsättning och övergång till fortsatta studier.

Om det vid den personliga tillämpningen anses vara nödvändigt att studeranden förvärvar utbildning i någon mån före deltagande i provet för grundläggande yrkeskompetens, ska detta avtalas i studerandens personliga utvecklingsplan för kunnandet. Det kan närmast röra sig om utbildning som kompletterar sådant kunnande som krävs av lastbils- och bussförare och som studeranden redan har. För den utbildning som avtalas i den personliga utvecklingsplanen för kunnandet får utbildningsanordnaren också basfinansiering. Vid valet mellan utbildningsmodell och provmodell bör det dock noteras att om studeranden behöver utbildning i betydande mån för att uppnå den yrkeskompetens som krävs av lastbils- och bussförare så är det ändamålsenligt att välja utbildningsmodellen. Provmodellen är avsedd för personer som redan har det kunnande som behövs för att uppnå yrkeskompetens för lastbils- och bussförare och avlägga provet för grundläggande yrkeskompetens.

5.2 Lagen om transportservice

256 §. Begäran om omprövning. Till paragrafen föreslås ett nytt 6 mom. enligt vilket bestämmelserna om kontroll av bedömningen och omprövning enligt 55 § i lagen om yrkesutbildning ska tillämpas när grundläggande yrkeskompetens avläggs som en del av yrkesutbildning. Enligt 55 § 2 mom. i lagen om yrkesutbildning ska en studerande av bedömnarna skriftligen begära en kontroll av bedömningen inom 14 dagar från den tidpunkt då han eller hon har haft tillfälle att ta del av resultaten av bedömningen och av information om hur bedömningsgrunderna har tillämpats på hans eller hennes prestation. Enligt 3 mom. ska rättelse av ett beslut om kontroll av bedömningen begäras hos respektive arbetslivskommission.

257 §. Ändringssökande i förvaltningsdomstol. Det föreslås att paragrafens 4 mom. ska ändras. Enligt momentet tillämpas 12 kap. i lagen om yrkesutbildning på sökande av ändring i ett beslut av ett utbildningscentrum som godkänts av undervisnings- och kulturministeriet. I momentet ska det specificeras att i beslut av arbetslivskommissionen i enlighet med 55 § i lagen om yrkesutbildning får ändring inte sökas genom besvär. Enligt 116 § i lagen om yrkesutbildning får ändring inte sökas genom besvär i ett i 55 § avsett beslut som arbetslivskommissionen meddelat med anledning av en begäran om rättelse.

5.3 Lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet

32 a §. Finansieringsandelar. I paragrafens 1 mom. föreskrivs om fördelningen av finansieringen för yrkesutbildning i bas-, prestations- och genomslagsfinansieringsandelar. Finansieringsandelarna för yrkesutbildning enligt 1 mom. ska enligt förslaget ändras så att basfinansieringens andel är 70 procent, den prestationsbaserade finansieringens andel 20 procent och genomslagsfinansieringens andel 10 procent.

Det föreslås också att till 1 mom. fogas en bestämmelse enligt vilken från anslaget för yrkesutbildning ska dras av det belopp av tidsbegränsade tillägg som bestämts i budgeten och som beviljas som höjning av basfinansieringen efter prövning enligt 32 e §. Först efter detta avdrag och avdrag för en strategifinansieringsandel enligt den gällande bestämmelsen ska av anslaget delas ut 70 procent som basfinansiering, 20 procent som prestationsbaserad finansiering och 10 procent som genomslagsfinansiering.

32 g §. Genomslagsfinansiering. I paragrafen föreskrivs om genomslagsfinansiering i yrkesutbildning. Enligt 1 mom. i den gällande bestämmelsen bestäms genomslagsfinansieringen enligt 1 punkten utifrån sysselsättning och övergång till fortsatta studier i fråga om dem som avlagt en examen eller examensdelar, enligt 2 punkten utifrån studeranderespons och enligt 3 punkten utifrån arbetslivsrespons. Enligt 3 mom. i den gällande bestämmelsen utfärdas närmare bestämmelser om bestämmande och beräkning av grunderna för genomslagsfinansieringen genom förordning av undervisnings- och kulturministeriet.

Paragrafens 1 mom. 1 och 2 punkt motsvarar den gällande bestämmelsen. Det föreslås att 1 mom. 3 punkten preciseras så att i den föreskrivs noggrannare än nu vilka instanser som ska lämna den arbetslivsrespons som avses i bestämmelsen. Enligt den föreslagna 3 punkten ska genomslagsfinansieringen bestämmas enligt den arbetslivsrespons som utbildningsavtalsarbetsplatserna och läroavtalsarbetsplatserna lämnar. Den föreslagna ändringen avses precisera bestämmelsens tillämpningsområde eftersom begreppet "arbetslivsrespons" som används i den gällande bestämmelsen inte individualiserar från vilka instanser respons ska samlas in. Den föreslagna ändringen begränsar också bestämmelsen om bemyndigande eftersom de instanser från vilka arbetslivsrespons samlas in kommer att fastställas i lagen.

Paragrafens 2 mom. motsvarar den gällande bestämmelsen.

Det föreslås att bestämmelsen om bemyndigande i 3 mom. preciseras så att bemyndigandet tydligare än i dag också ska omfatta de närmare bestämmelser som utfärdas om insamling av studerande- och arbetslivsrespons. I fråga om arbetslivsrespons ska närmare bestämmelser utfärdas genom förordning av undervisnings- och kulturministeriet, till exempel om hur och av vem arbetslivsrespons ska samlas in och om tidtabellen för insamlingen. Därtill ska genom förordningen utfärdas bestämmelser om bestämmande och beräkning av grunderna för arbetslivsrespons, såsom frågorna i och poängsättningen av responsenkäten samt viktningen av responsavsnitten.

Till paragrafen föreslås ett nytt 4 mom. med bestämmelser om Utbildningsstyrelsens uppgifter vid insamling av studerande- och arbetslivsrespons. Enligt den föreslagna bestämmelsen ska Utbildningsstyrelsen svara för den automatiska insamlingen av studerande- och arbetslivsrespons. Det är inte fråga om en ny uppgift för Utbildningsstyrelsen men tidigare har bestämmelser om den inte funnits på lagnivå. Bestämmelser om uppgiften föreslås dock i lagen för att den ska uppfylla förutsättningarna för den lagstadgade behandlingen enligt dataskyddsförordningen och möjliggöra användning av personuppgifter vid insamlingen av respons. Responsen ska samlas in i responssystemet Arvo som inte innehåller personuppgifter.

Enligt den gällande förordningen ansvarar utbildningsanordnaren för att samla in studeranderespons. Framöver ska insamlingen av respons åtminstone delvis automatiseras och då ansvarar Utbildningsstyrelsen för insamlingen av respons i stället för utbildningsanordnaren. För närvarande har det planerats att insamlingen av studeranderespons samt insamlingen av det andra avsnittet i arbetslivsresponsen, alltså responsen på enkäten till arbetsplatshandledarna, ska ske genom ett automatiskt förfarande som Utbildningsstyrelsen ska svara för. Det har planerats att arbetslivsresponsen ska innehålla ett avsnitt med en arbetsplatsenkät, i fråga om vilken utbildningsanordnaren ansvarar för insamlingen av respons. Den föreslagna bestämmelsen i 4 mom. gör det emellertid möjligt att övergå till automatisk insamling av respons också i fråga om arbetsplatsenkäten. Närmare bestämmelser om förfaranden kring insamlingen av respons ska utfärdas genom förordning av undervisnings- och kulturministeriet.

49 §. Fastställande av antalet prestationer som används vid beräkning av finansieringen. I 2 mom. i den gällande paragrafen finns bestämmelser om vilka prestationer som undervisnings- och kulturministeriet fastställer i samband med det egentliga prestationsbeslutet för finansåret. Prestationerna fastställs utifrån de uppgifter som utbildningsanordnarna har lämnat och ministeriet har ingen prövningsrätt för att fastställa prestationerna. I det egentliga prestationsbeslutet beslutas också om målinriktade studerandeår på det sätt som avses i 32 c §. Basfinansieringen bestäms enligt det målinriktade antalet studerandeår som ministeriet beslutat och som viktas på de grunder som avses i 32 d § 2 mom.

För att bevilja finansiering ska undervisnings- och kulturministeriet i samband med det egentliga prestationsbeslutet också fastställa viktcoeffcienten för målinriktade studerandeår enligt 32 d § 2 mom. Viktkoeffcienten baserar sig på de faktiska studerandeår som utbildningsanordnarna meddelat och som viktas med de koeffcienter som föreskrivs i finansieringsförordningen för yrkesutbildning. Den viktcoeffcient som fastställts i det egentliga prestationsbeslutet används också när målinriktade studerandeår beviljas genom beslut om tilläggsprestationer. Det föreslås att bestämmelsen preciseras så att den motsvarar nuvarande praxis. Bestämmelsen ska kompletteras med uppgift om att undervisnings- och kulturministeriet ska fastställa viktcoeffcienten för basfinansieringen enligt 32 d § 2 mom. också för det följande finansåret.

5.4 Lagen om nationella studie- och examensregister

4 §. Ändamålet med informationsresursen. I paragrafen finns bestämmelser om ändamålet med den nationella informationsresurs inom den grundläggande utbildningen, gymnasieutbildningen och yrkesutbildningen som avses i 2 kap. i lagen om nationella studie- och examensregister. Enligt 2 mom. i den gällande paragrafen används uppgifter som förts in i informationsresursen dessutom för beviljande av finansiering i enlighet med bestämmelserna i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet. Enligt förslaget ska till 2 mom. fogas en bestämmelse om ändamålet med kontaktuppgifterna för studerandena och arbetsplatshandledarna. Enligt den föreslagna bestämmelsen ska kontaktuppgifterna enligt 9 § 1 mom. 5 punkten användas för att samla in studeranderespons som avses i lagen om finansiering av undervisnings- och kultur-

verksamhet och de kontaktuppgifter som avses i 9 § 4 mom. 1 a-punkten för att samla in arbetslivsrespons enligt lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet. Enligt den föreslagna bestämmelsen begränsas ändamålet med kontaktuppgifterna endast till att samla in studerande- eller arbetslivsrespons, och de införda kontaktuppgifterna får inte användas för andra ändamål.

5 §. *De gemensamt personuppgiftsansvariga för informationsresursen samt ansvarsfördelningen mellan dem.* Det föreslås att en aktör enligt det föreslagna 9 § 6 mom. ska läggas till som gemensamt personuppgiftsansvarig i 1 mom. Eftersom aktören i fråga ska föra in uppgifter i informationsresursen ska aktören ses som en personuppgiftsansvarig för informationsresursen. Aktörens ansvar ska enligt förslaget jämföras med anordnare av undervisning och utbildning på det sätt som föreskrivs i 2 mom. I 3 mom. ska också nämnas att Utbildningsstyrelsen ska fungera som personuppgiftsansvarig om den nämnda aktörens verksamhet upphör på så sätt att dess uppgifter inte överförs till en annan juridisk person.

9 §. *Uppgifter om yrkesutbildning.* I 9 § finns bestämmelser om uppgifter om yrkesutbildning. Enligt förslaget ska till paragrafen fogas bestämmelser om skyldighet att föra in de uppgifter som behövs vid insamling av studerande- och arbetslivsrespons.

Till 1 mom. föreslås en ny 5 punkt med bestämmelser om att utbildningsanordnaren ska föra in de kontaktuppgifter för den studerande som behövs för att samla in den studerandes respons som avses i 32 g § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet. Eftersom en ny sista punkt ska fogas till momentet ska i momentets 4 punkt dessutom göras en lagteknisk ändring, där punkten ändras till komma i slutet av punkten.

Enligt 4 mom. 1 punkten i den gällande paragrafen ska i informationsresursen dessutom införas den studerandes ansvariga arbetsplatshandledare om den studerandes förvärvande av kunnande ordnas på en arbetsplats i samband med praktiska arbetsuppgifter som läroavtalsutbildning eller i form av utbildning som grundar sig på utbildningsavtal. Till 4 mom. föreslås en ny 1 a-punkt med bestämmelser om att utbildningsanordnaren ska föra in de kontaktuppgifter för arbetsplatshandledaren som ansvarar för den studerande som behövs för att samla in den arbetslivsrespons som avses i 32 g § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet.

Till paragrafen föreslås ett nytt 6 mom. enligt vilket en aktör som med stöd av ett fördrag som Finland har ingått ordnar yrkesexamina och yrkesutbildning ska ha skyldighet att i informationsresursen föra in de uppgifter som avses i 9 § i 1 mom. 1—3 punkten. På basis av detta ska aktören för sina studeranden i utbildning enligt lagen om yrkesutbildning i informationsresursen föra in uppgift om 1) den examen, den examensdel eller de examensdelar som avläggs eller den utbildning som genomfås, inklusive sådan övrig yrkesutbildning som avses i 8 § i lagen om yrkesutbildning, 2) när examen har avlagts eller utbildningen inletts, tillfälligt avbrutits och avslutats, samt 3) avlagda examensdelar och genomgångna utbildningsdelar och delområden inom gemensamma examensdelar och deras omfattning, bedömning av kunnandet samt avlagd examen eller genomgången utbildning.

Det ska således finnas motsvarande grunder för att föra in uppgifterna enligt 1 mom. 1—3 i paragrafen som utbildningsanordnare enligt lagen om yrkesutbildning har. Skyldigheten att föra in uppgifter ska inte gälla uppgifter enligt 1 mom. 4 punkten i paragrafen eftersom lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet inte ska tillämpas när yrkesexamina och yrkesutbildning ordnas med stöd av ett fördrag. Inte heller de uppgifter enligt 2—5 mom. som gäller studerandens personliga utvecklingsplan ska omfattas av skyldigheten att föra in uppgifter. Med stöd av den föreslagna bestämmelsen ska på de införda uppgifterna tillämpas vad som

i lagen föreskrivs om de uppgifter som ska föras in i informationsresursen, ändamålet med informationsresursen, utlämnande av uppgifter samt om bevarandet av uppgifterna.

11 §. Tid för bevarande av uppgifterna i informationsresursen. Det är inte motiverat att bevara de kontaktuppgifter som behövs för att samla in studerande- och arbetslivsrespons efter att användningsändamålet inte längre föreligger. För att begränsa tiden för bevarande av uppgifterna och för att förenhetliga raderingen av uppgifter föreslås en bestämmelse i 2 mom. enligt vilken de kontaktuppgifter för den studerande som avses i 9 § 1 mom. 5 punkten bevaras i tre månader från det att studierna avslutades och de kontaktuppgifter för den ansvariga arbetsplatshandledaren som avses i 9 § 4 mom. 1 a-punkten bevaras i tre månader från det att läro- eller utbildningsavtalet avslutades. Responsen ska samlas in så snabbt som möjligt efter att studierna avslutats eller perioden för insamling av arbetslivsrespons gått ut, men det är dock ändamålsenligt att kontaktuppgifterna i enlighet med förslaget bevaras i tre månader för att eventuella tekniska dröjsmål och korrigeringsbehov vid insamlingen av respons ska kunna beaktas.

Enligt den föreslagna bestämmelsen ska studerandens kontaktuppgifter raderas efter avslutade studier. Med avslutade studier avses att en examen eller en examensdel avläggs, beroende på vad som har avtalats i den personliga utvecklingsplanen för kunnandet, eller att studierna avbryts. Om studierna avbryts tillfälligt behöver studerandens kontaktuppgifter inte raderas.

Kontaktuppgifterna för den ansvariga arbetsplatshandledaren ska raderas efter att läro- eller utbildningsavtalet avslutats. Den ansvariga arbetsplatshandledaren fastställs i läro- eller utbildningsavtalet. Ett avtal kan omfatta flera separata perioder för förvärvande av kunnande på en arbetsplats och i läroavtalsutbildning också flera examensdelar. I regel fungerar dock samma person som ansvarig arbetsplatshandledare under hela avtalsperioden. Om den ansvariga arbetsplatshandledaren byts under avtalsperioden ska utbildningsanordnaren uppdatera de ändrade uppgifterna i informationsresursen Koski, och samtidigt ska också den tidigare arbetsplatshandledarens kontaktuppgifter raderas.

De föreslagna bestämmelserna i 4, 9 och 11 § i lagen om nationella studie- och examensregister beaktar de principer om behandling av personuppgifter som avses i artikel 5.1 i dataskyddsförordningen. Enligt artikel 5.1 a ska personuppgifterna behandlas på ett lagligt, korrekt och öppet sätt i förhållande till den registrerade. I 32 g § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet föreslås en bestämmelse enligt vilken Utbildningsstyrelsen ska svara för den automatiska insamlingen av studerande- och arbetslivsrespons, och på basis av denna lagstadgade uppgift kan Utbildningsstyrelsen som personuppgiftsansvarig använda de nödvändiga kontaktuppgifter som förts in i informationsresursen Koski för automatisk insamling av studerande- och arbetslivsrespons. Enligt artikel 5.1 b i dataskyddsförordningen ska personuppgifterna samlas in för särskilda, uttryckligt angivna och berättigade ändamål och inte senare behandlas på ett sätt som är oförenligt med dessa ändamål. Enligt de föreslagna bestämmelserna ska i informationsresursen endast föras in sådana kontaktuppgifter som behövs för att samla in respons, och uppgifterna ska enbart användas för att samla in respons, dvs. uppgifterna används enligt ändamålsbegränsning.

Enligt principen för uppgiftsminimering enligt artikel 5.1 c i dataskyddsförordningen ska uppgifter endast föras in för de studeranden och arbetsplatshandledare av vilka respons samlas in. Vid definitionen av datainnehållet ska Utbildningsstyrelsen beakta att det i registret inte ska föras in uppgifter som inte behövs för att samla in studerande- eller arbetslivsrespons. Med nödvändiga kontaktuppgifter avses till exempel e-postadress eller telefonnummer. I bestämmelsen föreskrivs inte i detalj vilka kontaktuppgifter som ska föras in utan Utbildningsstyrelsen ska med stöd av 6 § 2 mom. definiera datainnehållet närmare med beaktande av hurdana kontakt-

uppgifter som vid varje tillfälle behövs för att samla in respons. Enligt principen för uppgiftsminimering ska i informationsresursen endast föras in nödvändiga kontaktuppgifter för studeranden som deltar i examensutbildning eftersom studeranderespons enligt den gällande finansieringsförordningen för yrkesutbildning inte samlas in från andra studeranden. Utbildningsanordnarna ska föra in kontaktuppgifterna i informationsresursen och ansvara för att de är korrekta. Bestämmelser om begränsning av bevarande av uppgifterna föreslås i 11 §.

Enligt artikel 6.2 i dataskyddsförordningen får medlemsstaterna behålla eller införa mer specifika bestämmelser för att anpassa tillämpningen av bestämmelserna i förordningen med hänsyn till behandling för att efterleva punkt 1 c genom att närmare fastställa specifika krav för uppgiftsbehandlingen och andra åtgärder för att säkerställa en laglig och rättvis behandling. Enligt artikel 6.3 ska medlemsstaternas nationella rätt också uppfylla ett mål av allmänt intresse och vara proportionell mot det legitima mål som eftersträvas. Den rättsliga grunden för behandlingen kan omfatta särskilda bestämmelser för att anpassa tillämpningen av bestämmelserna i den allmänna dataskyddsförordningen. I de gällande bestämmelserna om informationsresursen Koski utnyttjas detta nationella spelrum genom att mer detaljerat än i dataskyddsförordningen föreskriva bland annat om ändamålet med de uppgifter som behandlas, typer av uppgifter som ska föras in, de instanser till vilka uppgifter kan lämnas ut samt om bevarandet av uppgifterna.

I fråga om kontaktuppgifter och de utbildningsanordnare som ordnar yrkesexamina och yrkesutbildning med stöd av ett fördrag föreslås det bestämmelser om skyldighet att föra in uppgifter. I fråga om kontaktuppgifter behövs bestämmelser om skyldighet att föra in uppgifter eftersom övergången till ett automatiskt responsystem förutsätter att uppgifterna om alla studerande och arbetsplatshandledare finns tillgängliga i informationsresursen. I fråga om de utbildningsanordnare som ordnar yrkesexamina och yrkesutbildning med stöd av ett fördrag behövs bestämmelser om skyldighet att föra in uppgifter för att till centrala delar motsvarande uppgifter ska föras in för studeranden vid aktörens läroanstalt som för studeranden hos utbildningsanordnare enligt lagen om yrkesutbildning. Därtill gynnar dessa uppgifter både individer och myndigheter som behöver dem i sin verksamhet. I fråga om kontaktuppgifter föreslås därtill bestämmelser om ändamål och bevarande av uppgifterna. Bestämmelser om ändamålet behövs för att ändamålet ska kunna avgränsas entydigt eftersom lagstiftningen om informationsresursen innehåller bestämmelser om omfattande rätt att lämna ut uppgifter. Bestämmelser om tiden för bevarande av uppgifterna föreslås för att tidpunkten för radering av uppgifter från registret ska vara möjligast entydig och enhetlig.

Den föreslagna regleringen uppfyller målet av allmänt intresse utifrån nödvändigheten som konstaterats ovan. Syftet med regleringen är dessutom att säkerställa att de uppgifter som enligt förslaget ska föras in är likvärdigt och i stor utsträckning tillgängliga för alla de aktörer som behöver dem för att fullgöra sina ovannämnda lagstadgade skyldigheter. Regleringen ska också säkerställa en behörig och transparent behandling av uppgifterna. Den föreslagna regleringen kan anses vara proportionell eftersom den ska avgränsas att endast gälla de uppgifter som är nödvändiga med hänsyn till målet.

6 Bestämmelser på lägre nivå än lag

I lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet ingår flera bemyndiganden att genom förordning av undervisnings- och kulturministeriet utfärda närmare bestämmelser. Genom förordning utfärdas närmare bestämmelser bland annat om beräkningen av det vägda antalet prestationer enligt 32 d § 4 mom., viktkoefficienterna för de grunder för viktning av faktiska studerandeår i 2 mom. i paragrafen samt beräkningen av det vägda antalet prestationer inom den prestationsbaserade finansieringen enligt 32 f § 7 mom. och viktkoefficienterna för grunderna för viktning av avlagda examina och examensdelar enligt 2 och 3 mom. i paragrafen.

RP 174/2020 rd

Finansieringsförordningen för yrkesutbildning ska förnyas i sin helhet från 1.1.2021 genom att en ny förordning utfärdas. I de viktcoefficienter som föreskrivs i förordningen ska beaktas de i regeringspropositionen föreslagna ändringarna av finansieringsandelarna, eftersom viktcoefficienterna enligt den gällande förordningen motsvarar en situation i vilken basfinansieringens andel är 50 procent, den prestationsbaserade finansieringens andel 35 procent och genomslagsfinansieringens andel 15 procent. Därtill ska viktcoefficienterna för kostnadsgrupperna för examina och handledande utbildning, indelningen av examina i olika kostnadsgrupper samt höjningskoefficienter för ordnande av inkvartering justeras utifrån de realiserade kostnaderna för 2018 och 2019. På grund av utvidgande av läroplikten ska finansieringsförordningen också kompletteras med en höjningskoefficient för läroplikt. De nya koefficienter som ska föreslås ska för första gången tillämpas vid beviljande av finansiering för finansåret 2021.

I 32 g § 3 mom. i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet föreslås en bestämmelse om bemyndigande enligt vilken närmare bestämmelser om bestämmande och beräkning av grunderna för genomslagsfinansieringen samt om insamling av den respons som avses i 1 mom. 2 och 3 punkten ska utfärdas genom förordning av undervisnings- och kulturministeriet. Det föreslås att ordalydelsen i bestämmelsen om bemyndigande preciseras så att i den nämns uttryckligen bemyndigande att utfärda närmare bestämmelser också om insamling av respons. På lagnivå definieras de målgrupper som ska lämna respons, alltså studerandena enligt 32 g § 1 mom. 2 punkten samt utbildningsavtals- och läroavtalsarbetsplatserna enligt 3 punkten, men genom förordning föreskrivs närmare av vem, hur och när responsen ska samlas in. Bestämmelser på förordningsnivå är motiverade eftersom det är fråga om bestämmelser av teknisk natur för att samla in studerande- och arbetslivsrespons och för att beräkna grunderna för bestämning av finansieringen. Lämnande av studerande- eller arbetsplatsrespons föreskrivs inte som en skyldighet för studeranden eller en representant för den arbetsplats där utbildningen sker.

I förordningen om ändring av finansieringsförordningen för yrkesutbildning (415/2018) finns bestämmelser om insamling av studeranderespons, frågor och poängsättning samt viktning och beräkning av studeranderespons. Bestämmelser om motsvarande ärenden i anslutning till arbetslivsrespons ska med stöd av bestämmelsen om bemyndigande utfärdas genom förordning av ministeriet. Bestämmelserna om studeranderespons ska ändras så att studeranderesponsen framöver ska samlas in automatiskt av Utbildningsstyrelsen. De ändringar som gäller insamling av respons avses träda i kraft från 1.7.2021.

Ett utkast till förordning om de ovannämnda viktcoefficienter som ska tillämpas vid beviljandet av finansiering för finansåret 2021 har bifogats till denna proposition. Utkastet till förordning har varit ute på remiss 28.8.—21.9.2020. Utkastet till förordning och utlåtandena kan läsas på adressen statsrådet.fi med koden OKM042:00/2020. Ett utkast till förordning har tagits in som bilaga till regeringens proposition endast till den del avsikten är att de bestämmelser som föreslås i förordningen ska användas som grund för beviljande av finansiering för finansåret 2021. Till övriga delar togs utkastet till förordning inte med i regeringspropositionen, eftersom avsikten är att beredningen av utkastet ska fortsätta i fråga om de ändringar som träder i kraft senare än vid ingången av 2021. I det utkast till förordning som varit på remiss föreslogs det att de kostnadskoefficienter som anges i 2 § i förordningen, höjningskoefficienterna för ordnande av inkvartering samt indelningen av enskilda examina i olika kostnadsgrupper ska justeras på basis av de faktiska kostnaderna 2018–2019. Också i fråga om denna ändring har man beslutat fortsätta beredningen och det föreslås att finansieringen för 2021 beviljas utifrån de kostnadskoefficienter som anges i den gällande förordningen. De kostnadskoefficienter som justerats på basis av kostnadsuppgifterna kan träda i kraft tidigast vid beviljandet av finansiering för 2022.

7 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2021.

Det föreslås att lagen om ändring av lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet tillämpas första gången vid beviljande av finansiering för finansåret 2021. Lagen ska också innehålla en övergångsbestämmelse om genomslagsfinansieringen. Enligt den föreslagna bestämmelsen ska arbetslivsrespons inte användas som grund av bestämmande av genomslagsfinansiering under finansåren 2021 och 2022. Genom den föreslagna bestämmelsen ska införandet av arbetslivsrespons senareläggas från finansåret 2022 till finansåret 2023. Finansåret 2021 ska inte heller sysselsättning och övergång till fortsatta studier i fråga om dem som avlagt examensdelar användas som grund för bestämmande av genomslagsfinansieringen. Till denna del motsvarar situationen under finansåret 2021 7 mom. i ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring av finansieringslagen 532/2017 enligt vilket sysselsättning och övergång till fortsatta studier i fråga om dem som avlagt examensdelar eller arbetslivsrespons under finansåren 2020 och 2021 inte används som grund för bestämmande av genomslagsfinansieringen. Sysselsättning och övergång till fortsatta studier i fråga om dem som avlagt examensdelar ska införas som grund för bestämmande av genomslagsfinansieringen under finansåret 2022, dvs. övergångsperioden kommer inte att ändras till denna del.

Den skyldighet att föra in kontaktuppgifter som föreslås i lagen om nationella studie- och examensregister ska också gälla studeranden som inlett studierna och läro- och utbildningsavtal som börjat redan före ikraftträdandet av lagen. De automatiska responsystemen ska införas från den 1 juli 2021. Därtill är målet att utbildningsanordnarna frivilligt ska kunna pilottesta systemen genast när lagen har trätt i kraft. Det föreslås att i ikraftträdandebestämmelsen i lagen ska tas in övergångsbestämmelser som gäller dessa fall.

Målgruppen för den automatiska studeranderesponsenkäten är de studeranden som inleder eller avslutar sina studier den 1 juli 2021 eller senare. Nödvändiga kontaktuppgifter för studeranden som inleder sina studier ska i regel föras in samtidigt som uppgift om att studierna inleds förs in efter att lagen trätt i kraft. Enligt den föreslagna ikraftträdandebestämmelsen ska 9 § 1 mom. 5 punkten i lagen om nationella studie- och examensregister inte tillämpas om studerandens studier avslutas före den 1 juli 2021, eftersom det inte är motiverat att tillämpa skyldigheten att införa uppgifter på studeranden vars studier avslutas innan det automatiska responsystemet införas. Med avslutade studier avses avläggande av en examen eller målsatta examensdelar eller annat avbrott i studierna.

Syftet är dock att utbildningsanordnarna efter att lagen trätt i kraft under perioden 1.1.—30.6.2021 ska ha möjlighet att pilottesta responsystemen. Vid insamlingen av studeranderespons kan utbildningsanordnarna under denna period använda antingen det automatiska systemet eller det nuvarande förfarandet enligt vilket utbildningsanordnaren skickar svarslänkar till studerandena. Enligt ikraftträdandebestämmelsen kan utbildningsanordnaren också föra in de kontaktuppgifter som avses i 9 § 1 mom. 5 punkten även om studerandens studier avslutas före den 1 juli 2021. Bestämmelsen gör det möjligt att utbildningsanordnarna vid den insamling av respons som sker 1.1.—30.6.2021 kan välja antingen manuell eller automatisk insamling av respons. Om utbildningsanordnaren väljer automatisk insamling av respons ska utbildningsanordnaren föra in studerandenas e-postadresser i informationsresursen Koski.

Eftersom responsenkäten också skickas när studierna avslutas ska i informationsresursen också föras in kontaktuppgifter för de studeranden som har inlett studierna före ikraftträdandet av lagen. För att föra in uppgifter om dessa studeranden föreslås det bestämmelser om den tidsfrist inom vilken utbildningsanordnarna ska föra in nödvändiga kontaktuppgifter för alla studeranden som

inlett studierna före ikraftträdandet av lagen. Kontaktuppgifterna behövs först när studierna avslutas men det är praktiskt att föra in uppgifterna på en gång efter att lagen trätt i kraft, då utbildningsanordnarna kan överföra uppgifterna från sina studieadministrationssystemen direkt för alla studeranden utan att behöva bedöma i vilket skede av studierna respektive studerande är vid den tidpunkt då uppgifterna förs in. Vid införandet av uppgifter ska man emellertid beakta att skyldigheten att införa uppgifter inte gäller kontaktuppgifterna för de studerande vars studier avslutas senast den 1 juli 2021. Enligt den föreslagna övergångsbestämmelsen ska utbildningsanordnaren föra in nödvändiga kontaktuppgifter för studerande som har inlett sina studier före ikraftträdandet av lagen senast den 30 april 2021, alltså två månader före tidsgränsen för införandet av det automatiska responssystemet. Det betyder att utbildningsanordnaren efter att lagen trätt i kraft har en övergångsperiod på fyra månader för att föra in uppgifterna.

Den automatiska enkäten till arbetsplatshandledare ska genomföras för responsinsamlingsperioder som avslutas den 1 juli 2021 eller senare. Närmare bestämmelser om responsinsamlingsperioden ska utfärdas genom undervisnings- och kulturministeriets förordning. I regel ska kontaktuppgifterna för arbetsplatshandledaren föras in samtidigt som uppgifterna om utbildnings- eller läroavtalet förs in i informationsresursen. Enligt den föreslagna ikraftträdandebestämmelsen ska skyldigheten att föra in uppgifter enligt 9 § 3 mom. 1 a-punkten inte tillämpas på läro- och utbildningsavtal som upphör före den 1 juli 2021, eftersom det inte är motiverat att tillämpa skyldigheten att föra in uppgifter på läro- och utbildningsavtal som upphör innan det automatiska responssystemet införs.

Arbetslivsrespons som beaktas som grund för finansiering ska samlas in först från den 1 juli 2021 och från samma datum ska utbildningsanordnarna också vara skyldiga att samla in automatisk respons av arbetsplatshandledarna. Syftet är dock att utbildningsanordnarna under perioden 1.1.—30.6.2021 redan ska ha möjlighet att testa det automatiska responssystemet även om den respons som samlas in ännu inte används som grund för finansieringen. Enligt ikraftträdandebestämmelsen kan utbildningsanordnaren också föra in de kontaktuppgifter som avses 9 § 3 mom. 1 a-punkten även om läro- eller utbildningsavtalet upphör före den 1 juli 2021.

Också de läro- och utbildningsavtal som har börjat före ikraftträdandet av lagen ska omfattas av det automatiska responssystemet. I fråga om dessa föreslås det bestämmelser om en tidsfrist inom vilken utbildningsanordnarna ska föra in nödvändiga kontaktuppgifter för ansvariga arbetsplatshandledare för alla läro- och utbildningsavtal som inletts före ikraftträdandet av lagen. Övergångsperioden är densamma som för införandet av studerandenas kontaktuppgifter, vilket betyder att kontaktuppgifterna ska föras in senast den 30 april 2020.

De uppgifter som avses i 9 § 6 mom. i lagen om nationella studie- och examensregister ska föras in för personer som vid ikraftträdandet av lagen studerar vid en läroanstalt hos den i momentet avsedda aktören, inklusive examens- och utbildningsdelar och delområden som ingår i de gemensamma examensdelarna som avlagts innan lagen trädde i kraft. Syftet med övergångsbestämmelsen är att säkerställa att uppgifterna för en person som är studerande då lagen träder i kraft blir införda i informationsresursen i sin helhet för den tid under vilken personen har studerat vid aktörens läroanstalt. Tillräcklig tid ska reserveras för införandet av uppgifterna. Därför föreslås det att ovannämnda uppgifter ska vara införda i informationsresursen senast den 30 april 2021.

8 Verkställighet och uppföljning

Antalet prov för grundläggande yrkeskompetens som avläggs och konsekvenserna av införandet av provmodellen för den grundläggande yrkeskompetens som avläggs i yrkesutbildning kommer att följas upp. På det sätt som förutsätts i riksdagens uttalande kommer undervisnings- och

kulturministeriet även framöver att följa upp vilka konsekvenser det nya finansieringssystemet inom yrkesutbildningen har för villkoren för att ordna yrkesutbildning.

9 Förhållande till andra propositioner

Riksdagen kommer att få till behandling regeringens proposition med förslag till en läropliktslag samt vissa lagar som har samband med den, i vilken det föreslås att också 111 § 1 mom. 1 punkten i lagen om yrkesutbildning samt 5 § och 11 § 2 mom. i lagen om nationella studie- och examensregister ska ändras, som också ska ändras enligt denna proposition. I regeringens proposition med förslag till läropliktslag föreslås att ändringarna ska träda i kraft den 1 augusti 2021.

10 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Enligt 21 § i grundlagen har var och en rätt att på behörigt sätt och utan ogrundat dröjsmål få sin sak behandlad av en domstol eller någon annan myndighet som är behörig enligt lag samt att få ett beslut som gäller hans eller hennes rättigheter och skyldigheter behandlat vid domstol eller något annat oavhängigt rättskipningsorgan. Offentligheten vid handläggningen, rätten att bli hörd, rätten att få motiverade beslut och rätten att söka ändring samt andra garantier för en rättvis rättegång och god förvaltning skall tryggas genom lag. Enligt grundlagsutskottet kan begränsningar i rätten att söka ändring som är tillåtliga med tanke på grundlagen skrivas in i lagen i form av specifika förbud mot överklagande (GrUU 20/2005 s. 8). Specifika bestämmelser om förbud mot överklagande ska ingå i 257 § i lagen om transportservice.

I 107 § i lagen om yrkesutbildning finns nationell speciallagstiftning som gäller skydd av personuppgifter. I fråga om nationell speciallagstiftning har grundlagsutskottet konstaterat att skyddet för personuppgifter i första hand bör tillgodoses med stöd av den allmänna dataskyddsförordningen och den nya nationella allmänna lagstiftningen och att man bör förhålla sig restriktivt när det gäller att införa nationell speciallagstiftning. Sådan lagstiftning bör vara avgränsad till nödvändiga bestämmelser inom ramen för det nationella handlingsutrymme som dataskyddsförordningen medger (GrUU 14/2018 rd, s. 3—5). Grundlagsutskottet anser att behovet av speciallagstiftning ska bedömas i enlighet med ett riskbaserat synsätt. Ju större risk fysiska personers rättigheter och friheter utsätts för på grund av behandlingen, desto mer motiverat är det enligt utskottets syn med mer detaljerade bestämmelser. Grundlagsutskottet har särskilt påpekat att det bör finnas exakta och noga avgränsade bestämmelser om att det är tillåtet att behandla känsliga uppgifter bara om det är absolut nödvändigt (GrUU 14/2018 rd, s. 5). Bestämmelserna i 107 § kan således anses vara nödvändig speciallagstiftning om skydd av personuppgifter enligt det riskbaserade synsättet eftersom det är fråga om behandling av känsliga uppgifter och det finns risk för den registrerade om detaljerade bestämmelser saknas.

Enligt 10 § i grundlagen tryggas privatlivet såsom en grundläggande fri- och rättighet för var och en. Enligt 1 mom. i paragrafen utfärdas närmare bestämmelser om skydd för personuppgifter genom lag. Grundlagsutskottets praxis har varit att skyddet för personuppgifter delvis ingår i samma moment som skyddet för privatlivet. Lagstiftaren är i sin prövning bunden av att det med tanke på skyddet för personuppgifter i enlighet med utskottets tolkningspraxis vid en registrering är viktigt att reglera åtminstone registreringens syfte, innehållet i de registrerade personuppgifterna, tillåtna användningsändamål, inbegripet uppgifternas tillförlitlighet och bevaringstiden för uppgifterna i personregistren samt den registrerades rättsskydd. Regleringen av dessa faktorer på lagnivå ska dessutom vara omfattande och detaljerad (se t.ex. GrUU 14/2002

RP 174/2020 rd

rd, s. 2, GrUU 27/2006 rd, s. 2/I, GrUU 11/2016 rd, s. 8 och GrUU 13/2016 rd, s. 3—4). Grundlagsutskottet har dessutom ansett att alltför ospecificerade och övergripande bestämmelser om rätten till information inte överensstämmer med 10 § 1 mom. i grundlagen (t.ex. GrUU 7/2000 rd, GrUU 14/2002 rd, GrUU 15/2002 rd och GrUU 74/2002 rd).

Enligt grundlagsutskottets utlåtande (GrUU 31/2017) om regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om nationella studie- och examensregister bör särskild hänsyn tas till att inskränkningar i skyddet för privatlivet måste bedömas utifrån de allmänna villkoren för inskränkningar av de grundläggande fri- och rättigheterna (se GrUU 42/2016 rd, s. 2—3 och de utlåtanden som nämns där). Kontaktuppgifterna för studeranden eller den ansvariga arbetsplats-handledaren på en utbildningsavtals- eller läroavtalsarbetsplats är inte känsliga personuppgifter och inte heller sekretessbelagda uppgifter enligt lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. De kontaktuppgifter som enligt förslaget ska föras in i den nationella informationsresursen inom yrkesutbildningen är uppgifter som utbildningsanordnarna använder och för in i sina register vid fullgörandet av sina skyldigheter i anslutning till anordnande av utbildning. De personuppgifter som förs in i informationsresursen används för att utföra en myndighets, i detta fall Utbildningsstyrelsens lagstadgade uppgifter.

I sitt utlåtande GrUU 14/2018 rd anser grundlagsutskottet att det i princip räcker med att bestämmelserna om skydd för och behandling av personuppgifter är harmoniserade med dataskyddsförordningen. Enligt utskottet bör tillgodoseendet av skyddet för personuppgifter i framtiden i första hand garanteras med stöd av den allmänna dataskyddsförordningen och den nationella allmänna lag som ska stiftas. I det sammanhanget bör man undvika nationell speciallagstiftning, som bör reserveras för situationer då den är dels tillåten enligt dataskyddsförordningen, dels nödvändig för att tillgodose skyddet för personuppgifter (se också GrUU 2/2018 rd, s. 5, GrUU 1/2020 rd, s. 2, GrUU 4/2020 rd, s. 8).

I de föreslagna lagarna utnyttjas nationellt spelrum för nationell speciallagstiftning för att tillgodose skyddet för personuppgifter. Det är nödvändigt att utnyttja spelrummet för att säkerställa att registren fungerar ändamålsenligt och lagligt.

Enligt artikel 6 i dataskyddsförordningen ska användningen av nationellt spelrum dessutom uppfylla ett mål av allmänt intresse och vara proportionell mot det legitima mål som eftersträvas. Användning av registren i sig gynnar både individer och myndigheter som behöver information i sin verksamhet. Användningen av spelrummet är även proportionell mot det legitima mål som eftersträvas eftersom användningsändamålet för de kontaktuppgifter som förts in i informationsresursen ska avgränsas uteslutande till insamling av respons och det föreslås att kontaktuppgifterna ska bevaras endast den tid då uppgifterna behövs för ändamålet i fråga. Användning av det nationella spelrummet grundar sig på att de bestämmelser som hänför sig till det nationella spelrummet preciserar och säkerställer förfarandena vid användning av register vilket leder till att förfarandet är rättvist och öppet. Grundlagsutskottet anser att behovet av speciallagstiftning också ska bedömas i enlighet med ett riskbaserat synsätt. Behandling av de kontaktuppgifter som ska föras in i den nationella informationsresursen kan medföra en risk för personens rättigheter om det inte finns detaljerade bestämmelser om till exempel skyldigheten att föra in kontaktuppgifter samt om användningsändamålet och bevaringstiden för kontaktuppgifterna.

På de grunder som anges ovan kan propositionen anses på ett tillräckligt sätt tillgodose förutsättningarna för skydd för privatlivet enligt 10 § i grundlagen.

På de grunder som anges ovan kan lagförslagen behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

RP 174/2020 rd

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av lagen om yrkesutbildning

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om yrkesutbildning (531/2017) 107 § 5 mom. och 117 §,
ändras 23 § 2 mom., 77 § 1 mom., 111—113 §, 114 § 1 mom. och 120 § 3 mom. 1 punkten,
som följer:

23 §

Examina och utbildning som ska anges i anordnartillståndet

Ett anordnartillstånd kan innehålla bestämmelser om rätten att ordna i 8 § 2 punkten avsedd utbildning som förbereder för en yrkesuppgift eller om rätten att vara ett i 35 § i lagen om transportservice (320/2017) avsett utbildningscentrum för utbildning för grundläggande yrkeskompetens eller utbildningscentrum som ger fortbildning.

77 §

Tillämpning av lagstiftningen om arbetstagare och tjänsteinnehavare

På läroavtal tillämpas den lagstiftning som tillämpas på arbetsavtalsförhållanden och tjänsteförhållanden. Om inte något annat föreskrivs i denna lag, tillämpas på läroavtal som grundar sig på arbetsavtal dock inte 1 kap. 3 och 8 §, 2 kap. 4 och 5 §, 4 kap. 4 och 5 §, 6 kap. 1, 1 a, 2—4, 4 a, 5 och 6 §, 7 kap. 1—5 och 7—11 §, 9 och 10 kap. samt 13 kap. 3 och 4 § i arbetsavtalslagen.

111 §

Begäran om omprövning

Om inte något annat föreskrivs i denna lag får omprövning av ett sådant beslut av en utbildningsanordnare som avses i denna lag begäras hos regionförvaltningsverket, om beslutet gäller

- 1) i 11 § avsedd tid för genomförande av handledande utbildning,
- 2) i 43 § avsedd antagning som studerande,
- 3) i 64 § avsett särskilt stöd eller i 2 mom. i den paragrafen avsedd anpassning av bedömningen av kunnandet,
- 4) i 66 § avsedd avvikelser från kraven på yrkesskicklighet och målen för kunnandet,
- 5) i 84 § avsedd skyldighet att visa upp ett intyg över narkotikatest,
- 6) i 96 § 3 mom. avsedd rätt för den studerande att tillfälligt avbryta sina studier,
- 7) i 97 § avsedda situationer då en studerande ska anses ha avgått.

RP 174/2020 rd

Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen.

112 §

Sökande av ändring i förvaltningsdomstol

Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

113 §

Sökande av ändring hos rättsskydds nämnden för studerande

Ett sådant beslut av en utbildningsanordnare som avses i denna lag och som gäller indragning eller återställande av studierätten får överklagas genom besvär hos rättsskydds nämnden för studerande. Bestämmelser om sökande av ändring i ett beslut av rättsskydds nämnden för studerande finns i lagen om rättsskydds nämnden för studerande (956/2011).

114 §

Tid för sökande av ändring

Omprövning av ett beslut i ett ärende som avses i 111 § ska begäras inom 14 dagar från delfäendet av beslutet. Besvär i förvaltningsdomstol över ett beslut med anledning av en begäran om omprövning enligt 111 § samt besvär över ett beslut som gäller skriftlig varning till en studerande, avstängning för viss tid, uppsägning från internatboende, avhållande från studierna eller indragning eller återställande av studierätten ska anföras inom 14 dagar från delfäendet av beslutet.

120 §

Arbetslivskommissionernas uppgifter

Utbildningsstyrelsen ålägger de arbetslivskommissioner som den utser att utöver de uppgifter som avses i 2 mom. eller med avvikelse från arbetsfördelningen enligt examina

1) svara för ordnande och övervakning av prov som avses i 193 § 2 mom. i lagen om transportservice och för utfärdandet av intyg och betyg som avses i 31 § 3 mom. och 32 § 4 mom. i den lagen,

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

2.

Lag

om ändring av 256 och 257 § i lagen om transportservice

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om transportservice (320/2017) 257 § 4 mom., sådant det lyder i lag 1505/2019,
och
fogas till 256 §, sådan den lyder i lag 1505/2019, ett nytt 6 mom. som följer:

256 §

Begäran om omprövning

När grundläggande yrkeskompetens avläggs som en del av yrkesutbildningen, tillämpas vad som i 55 § i lagen om yrkesutbildning föreskrivs om kontroll och rättelse av bedömningen.

257 §

Ändringssökande i förvaltningsdomstol

I ett i 55 § i lagen om yrkesutbildning avsett beslut som arbetslivskommissionen meddelat med anledning av begäran om rättelse får ändring inte sökas genom besvär.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

3.

Lag

om ändring av lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009) 32 a § 1 mom., 32 g § och 49 § 2 mom. sådana de lyder i lag 532/2017, som följer:

32 a §

Finansieringsandelar

Basfinansieringens andel är 70 procent, den prestationsbaserade finansieringens andel 20 procent och genomslagsfinansieringens andel 10 procent av det belopp som man får när man från anslaget för yrkesutbildning drar av det belopp för i budgeten fastställda tidsbundna tillägg som beviljas som i 32 e § avsedd höjning av basfinansieringen efter prövning samt det belopp för strategifinansiering som avses i 32 h §.

32 g §

Genomslagsfinansiering

Genomslagsfinansieringen bestäms på följande grunder:

- 1) sysselsättning och övergång till fortsatta studier i fråga om dem som avlagt examen eller examensdelar,
- 2) studeranderespons,
- 3) arbetslivsrespons från utbildningsavtals- och läroavtalsarbetsplatserna.

Vid beräkning av examen och examensdelar som prestation för utbildningsanordnaren tillämpas 32 f § 4 mom.

Närmare bestämmelser om bestämmande och beräkning av grunderna för genomslagsfinansieringen samt om insamling av den respons som avses i 1 mom. 2 och 3 punkten utfärdas genom förordning av undervisnings- och kulturministeriet.

Utbildningsstyrelsen svarar för den automatiska insamlingen av studerande- och arbetslivsrespons.

49 §

Fastställande av antalet prestationer som används vid beräkning av finansieringen

I fråga om yrkesutbildningen fastställer undervisnings- och kulturministeriet för följande finansår viktcoeffcienten för basfinansieringen som bestäms enligt 32 d § 2 mom., antalet prestationer som används som grund för prestations- och genomslagsfinansieringen samt beloppet av de ersättningar för mervärdesskatt som avses i 32 i § 1 mom. utifrån de uppgifter som utbildningsanordnarna har lämnat med stöd av 58 §. De studerandeår, examina, examensdelar och

RP 174/2020 rd

andra prestationer som inte har anmälts inom utsatt tid kan lämnas obeaktade som grund för finansieringen.

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagen tillämpas första gången vid beviljande av finansiering för finansåret 2021.

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 32 g § 1 mom. används inte arbetslivsrespons som grund för bestämmande av genomslagsfinansieringen under finansåren 2021 och 2022. Under finansåret 2021 används inte heller sysselsättning och övergång till fortsatta studier i fråga om dem som avlagt examensdelar som grund för bestämmande av genomslagsfinansieringen.

4.

Lag

om ändring av lagen om nationella studie- och examensregister

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om nationella studie- och examensregister (884/2017) 4 § 2 mom., 5 §, 9 § 1 mom. 4 punkten och 11 § 2 mom.,
av dem 5 §, 9 § 1 mom. 4 punkten och 11 § 2 mom. sådana de lyder i lag 568/2019, samt
fogas till 9 § 1 mom., sådant det lyder i lag 568/2019, en ny 5 punkt, till 9 § 4 mom., sådant
det lyder i den lagen, en ny 1 a-punkt och till 9 § ett nytt 6 mom. som följer:

4 §

Ändamålet med informationsresursen

De uppgifter som förts in i informationsresursen används dessutom för beviljande av finansiering för undervisning och utbildning enligt lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009). De kontaktuppgifter som avses i 9 § 1 mom. 5 punkten i denna lag används för att samla in den studerandes respons som avses i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet och de kontaktuppgifter som avses i 9 § 4 mom. 1 a-punkten används för att samla in den arbetslivsrespons som avses i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet.

5 §

De gemensamt personuppgiftsansvariga för informationsresursen samt ansvarsfördelningen mellan dem

Utbildningsanordnarna och i 9 § 6 mom. avsedda aktörer samt Utbildningsstyrelsen är gemensamt personuppgiftsansvariga för informationsresursen. Utbildningsstyrelsen ska svara för informationsresursens allmänna funktion och för den tekniska anslutning som behövs för att föra in, behandla och lämna ut uppgifter.

Utbildningsanordnarna och i 9 § 6 mom. avsedda aktörer ska i fråga om de uppgifter som de fört in svara för korrektheten enligt artikel 5.1 d och för den registrerades rätt till rättelse enligt artikel 16 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (*allmän dataskyddsförordning*). Utbildningsstyrelsen ska svara för den personuppgiftsansvariges övriga skyldigheter enligt den allmänna dataskyddsförordningen.

Om verksamheten hos en utbildningsanordnare eller hos en i 9 § 6 mom. avsedd aktör läggs ner och den personuppgiftsansvariges uppgifter inte överförs på någon annan juridisk person, blir Utbildningsstyrelsen personuppgiftsansvarig för de berörda uppgifterna i informationsresursen.

9 §

Uppgifter om yrkesutbildning

En utbildningsanordnare enligt lagen om yrkesutbildning ska för varje studerande som den ger utbildning i enlighet med lagen om yrkesutbildning föra in följande uppgifter i informationsresursen:

4) uppgifter som behövs vid beräkningen av de studerandeår som avses i 32 b § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet samt uppgifter som används som viktninggrund för den basfinansiering och den prestationsfinansiering som avses i den lagen,

5) de kontaktuppgifter för studerande inom examensutbildningen som behövs för att samla in studeranderespons enligt 32 g § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet.

Om den studerandes förvärvande av kunnande ordnas på en arbetsplats i samband med praktiska arbetsuppgifter som läroavtalsutbildning eller i form av utbildning som grundar sig på utbildningsavtal, införs dessutom

1 a) de kontaktuppgifter för den studerandes ansvariga arbetsplatshandledare som behövs för att samla in arbetslivsrespons enligt 32 g § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet,

En i 22 § 2 mom. i lagen om yrkesutbildning avsedd aktör som med stöd av ett fördrag som Finland ingått ordnar examina och utbildning som avses i den lagen ska föra in de uppgifter som avses i 1 mom. 1—3 punkten.

11 §

Tid för bevarande av uppgifterna i informationsresursen

De uppgifter som gäller tillfälligt avbrytande av studierna, uppgifter som ingår i den personliga utvecklingsplanen för kunnandet och uppgifter som har förts in med tanke på beviljandet av finansiering för undervisning och utbildning ska dock bevaras i endast fem år från det att studierna avslutades eller examen avlades. De kontaktuppgifter för den studerande som avses i 9 § 1 mom. 5 punkten ska bevaras i tre månader från det att studierna avslutades och de kontaktuppgifter för den ansvariga arbetsplatshandledaren som avses i 9 § 4 mom. 1 a-punkten ska bevaras i tre månader från det att läro- eller utbildningsavtalet avslutades.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Skyldigheten att införa kontaktuppgifter enligt 9 § 1 mom. 5 punkten tillämpas inte om den studerandes studier avslutas före den 1 juli 2021. Utbildningsanordnaren får dock införa kontaktuppgifterna även i ett sådant fall. Om den studerande har inlett sina studier före ikraftträdandet av denna lag ska utbildningsanordnaren införa de kontaktuppgifter som avses i nämnda punkt senast den 30 april 2021.

Skyldigheten att införa kontaktuppgifter enligt 9 § 3 mom. 1 a-punkten tillämpas inte på läro- eller utbildningsavtal som avslutas före den 1 juli 2021. Utbildningsanordnaren får dock införa kontaktuppgifterna även i ett sådant fall. Om läro- eller utbildningsavtalet har börjat före ikraftträdandet av denna lag ska utbildningsanordnaren införa de kontaktuppgifter som avses i nämnda punkt senast den 30 april 2021.

RP 174/2020 rd

De uppgifter som avses i 9 § 6 mom. införs i fråga om personer som vid denna lags ikraftträdande är studerande vid en i det momentet avsedd aktörs läroanstalt, inklusive de examens- och utbildningsdelar samt de delområden av gemensamma examensdelar som avlagts inom utbildningen i fråga före lagens ikraftträdande. De uppgifter som avses i detta moment ska föras in i informationsresursen senast den 30 april 2021.

Helsingfors den 15 oktober 2020

Statsminister

Sanna Marin

Undervisningsminister Li Andersson

1.

Lag

om ändring av lagen om yrkesutbildning

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om yrkesutbildning (531/2017) 107 § 5 mom. och 117 §,
ändras 23 § 2 mom., 77 § 1 mom., 111—113 §, 114 § 1 mom. och 120 § 3 mom. 1 punkten,
som följer:

Gällande lydelse

23 §

Examina och utbildning som ska anges i anordnartillståndet

Ett anordnartillstånd kan innehålla bestämmelser om rätten att ordna i 8 § 2 punkten avsedd utbildning som förbereder för en yrkesuppgift eller om rätten att vara ett i 10 § i lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare (273/2007) avsett utbildningscentrum för utbildning för grundläggande yrkeskompetens eller utbildningscentrum som ger fortbildning.

77 §

Tillämpning av lagstiftningen om arbetstägare och tjänsteinnehavare

På läroavtal tillämpas den lagstiftning som tillämpas på arbetsavtalsförhållanden och tjänsteförhållanden. Om inte något annat föreskrivs i denna lag, tillämpas på läroavtal som grundar sig på arbetsavtal dock inte 1 kap. 3 och 8 §, 2 kap. 4 och 5 §, 4 kap. 4 och 5 §, 6 kap., 7 kap. 1—5 och 7—11 §, 9 och 10 kap. samt 13 kap. 3 och 4 § i arbetsavtalslagen.

Föreslagen lydelse

23 §

Examina och utbildning som ska anges i anordnartillståndet

Ett anordnartillstånd kan innehålla bestämmelser om rätten att ordna i 8 § 2 punkten avsedd utbildning som förbereder för en yrkesuppgift eller om rätten att vara ett i 35 § i lagen om transportservice (320/2017) avsett utbildningscentrum för utbildning för grundläggande yrkeskompetens eller utbildningscentrum som ger fortbildning.

77 §

Tillämpning av lagstiftningen om arbetstägare och tjänsteinnehavare

På läroavtal tillämpas den lagstiftning som tillämpas på arbetsavtalsförhållanden och tjänsteförhållanden. Om inte något annat föreskrivs i denna lag, tillämpas på läroavtal som grundar sig på arbetsavtal dock inte 1 kap. 3 och 8 §, 2 kap. 4 och 5 §, 4 kap. 4 och 5 §, 6 kap. 1, 1 a, 2-4, 4 a, 5 och 6 §, 7 kap. 1—5 och 7—11 §, 9 och 10 kap. samt 13 kap. 3 och 4 § i arbetsavtalslagen.

Gällande lydelse

107 §

Behandling av känsliga uppgifter

På behandlingen av personuppgifter tillämpas personuppgiftslagen (523/1999), om inte något annat föreskrivs i denna lag.

111 §

Begäran om omprövning

Om inte något annat föreskrivs nedan, får omprövning av utbildningsanordnarens beslut enligt denna lag begäras hos regionförvaltningsverket *på det sätt som anges i förvaltningslagen*, om beslutet gäller

- 1) i 11 § avsedd tid för genomförande av handledande utbildning,
- 2) i 43 § avsedd antagning som studerande,
- 3) i 64 § avsett särskilt stöd eller i 64 § 2 mom. avsedd anpassning av bedömningen av kunnandet,
- 4) i 66 § avsedd avvikelse från kraven på yrkesskicklighet och målen för kunnandet,
- 5) i 84 § avsedd skyldighet att visa upp ett intyg över narkotikatest,
- 6) i 96 § avsedd rätt för den studerande att tillfälligt avbryta sina studier,
- 7) i 97 § avsedda situationer då en studerande ska anses ha avgått.

112 §

Sökande av ändring hos förvaltningsdomstolen

Ett sådant beslut av en utbildningsanordnare som avses i denna lag får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996), om inte något annat föreskrivs nedan, om beslutet gäller:

- 1) i 85 eller 86 § avsedd skriftlig varning till en studerande,

Föreslagen lydelse

107 §

Behandling av känsliga uppgifter

 (upphävs)

111 §

Begäran om omprövning

Om inte något annat föreskrivs *i denna lag* får omprövning av *ett sådant beslut av en utbildningsanordnare som avses i denna lag* begäras hos regionförvaltningsverket, om beslutet gäller

- 1) i 11 § avsedd tid för genomförande av handledande utbildning,
- 2) i 43 § avsedd antagning som studerande,
- 3) i 64 § avsett särskilt stöd eller i 2 mom. *i den paragrafen* avsedd anpassning av bedömningen av kunnandet,
- 4) i 66 § avsedd avvikelse från kraven på yrkesskicklighet och målen för kunnandet,
- 5) i 84 § avsedd skyldighet att visa upp ett intyg över narkotikatest,
- 6) i 96 § 3 mom. avsedd rätt för den studerande att tillfälligt avbryta sina studier,
- 7) i 97 § avsedda situationer då en studerande ska anses ha avgått.

Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen.

Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen.

112 §

Sökande av ändring i förvaltningsdomstol

Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

Gällande lydelse

- 2) i 85 § avsedd avstängning av en studerande från läroanstalten för viss tid,
- 3) i 85 § avsett avhållande från studierna,
- 4) i 86 § avsedd uppsägning från internatboende,
- 5) i 100 § avsedd rätt till avgiftsfria måltider,
- 6) i 101 § avsedda studiesociala förmåner för studerande som får särskilt stöd,
- 7) i 102 § avsedda studiesociala förmåner för studerande i läroavtalsutbildning,
- 8) i 104 § avsedd rätt till en plats på ett internatboende.

Ett beslut som meddelats med anledning av en begäran om omprövning enligt 111 § får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen, om inte något annat föreskrivs nedan.

113 §

Sökande av ändring hos rättsskyddsnämnden för studerande

Ett sådant beslut av en utbildningsanordnare som avses i denna lag och som gäller indragning eller återställande av studierätten får överklagas genom besvär hos rättsskyddsnämnden för studerande *på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen, om inte något annat föreskrivs någon annanstans i lag.* Bestämmelser om sökande av ändring i ett beslut av rättsskyddsnämnden för studerande finns i lagen om rättsskyddsnämnden för studerande (956/2011).

114 §

Tid för sökande av ändring

Besvär över ett beslut som gäller skriftlig varning till en studerande, avstängning för viss tid, uppsägning från internatboende, indragning eller återställande av studierätten, avhållande från studierna eller ett ärende som avses i 112 § 2 mom. ska anföras samt omprövning i ett ärende som avses i 111 § begäras inom 14 dagar från delfäendet av beslutet.

Föreslagen lydelse

113 §

Sökande av ändring hos rättsskyddsnämnden för studerande

Ett sådant beslut av en utbildningsanordnare som avses i denna lag och som gäller indragning eller återställande av studierätten får överklagas genom besvär hos rättsskyddsnämnden för studerande. Bestämmelser om sökande av ändring i ett beslut av rättsskyddsnämnden för studerande finns i lagen om rättsskyddsnämnden för studerande (956/2011).

114 §

Tid för sökande av ändring

Omprövning av ett beslut i ett ärende som avses i 111 § ska begäras inom 14 dagar från delfäendet av beslutet. Besvär i förvaltningsdomstol över ett beslut med anledning av en begäran om omprövning enligt 111 § samt besvär över ett beslut som gäller skriftlig varning till en studerande, avstängning för viss tid, uppsägning från internatboende, avhållande från studierna eller indragning eller

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

återställande av studierätten ska anföras inom 14 dagar från delfäendet av beslutet.

117 §

Besvärstillstånd

Om inte något annat föreskrivs någon annanstans i lag, får ett beslut av förvaltningsdomstolen överklagas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

(upphävs)

120 §

Arbetslivskommissionernas uppgifter

Utbildningsstyrelsen ålägger de arbetslivskommissioner som den utser att utöver de uppgifter som avses i 2 mom. eller med avvikelse från arbetsfördelningen enligt examina

1) svara för ordnande och övervakning av prov som avses i 15 § i lagen om yrkeskompetens för lastbils- och bussförare och för utfärdandet av intyg och betyg som avses i 5 § 3 mom. i den lagen,

120 §

Arbetslivskommissionernas uppgifter

Utbildningsstyrelsen ålägger de arbetslivskommissioner som den utser att utöver de uppgifter som avses i 2 mom. eller med avvikelse från arbetsfördelningen enligt examina

1) svara för ordnande och övervakning av prov som avses i 193 § 2 mom. i lagen om transportservice och för utfärdandet av intyg och betyg som avses i 31 § 3 mom. och 32 § 4 mom. i den lagen,

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av avdelning 256 och 257 § i lagen om transportservice

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om transportservice (320/2017) 257 § 4 mom., sådant det lyder i lag 1505/2019,
och
fogas till 256 §, sådan den lyder i lag 1505/2019, ett nytt 6 mom. som följer:

Gällande lydelse

256 §

Begäran om omprövning

Föreslagen lydelse

256 §

Begäran om omprövning

*När grundläggande yrkeskompetens av-
läggs som en del av yrkesutbildningen, tilläm-
pas vad som i 55 § i lagen om yrkesutbildning
föreskrivs om kontroll och rättelse av bedöm-
ningen.*

257 §

Ändringssökande i förvaltningsdomstol

257 §

Ändringssökande i förvaltningsdomstol

På sökande av ändring i ett beslut av ett ut-
bildningscentrum som godkänts av undervis-
nings- och kulturministeriet tillämpas 12 kap.
i lagen om yrkesutbildning.

*I ett i 55 § i lagen om yrkesutbildning avsett
beslut som arbetslivskommissionen meddelat
med anledning av begäran om rättelse får
ändring inte sökas genom besvär.*

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009) 32 a § 1 mom., 32 g § och 49 § 2 mom. sådana de lyder i lag 532/2017, som följer:

Gällande lydelse

32 a §

Finansieringsandelar

Basfinansieringens andel är 50 procent, den prestationsbaserade finansieringens andel 35 procent och genomslagsfinansieringens andel 15 procent av det belopp som fås när beloppet för strategifinansiering enligt 32 h § dras av från anslaget för yrkesutbildning.

Föreslagen lydelse

32 a §

Finansieringsandelar

Basfinansieringens andel är 70 procent, den prestationsbaserade finansieringens andel 20 procent och genomslagsfinansieringens andel 10 procent av det belopp som *man får när man från anslaget för yrkesutbildning drar av det belopp för i budgeten fastställda tidsbundna tillägg som beviljas som i 32 e § avsedd höjning av basfinansieringen efter prövning samt det belopp för strategifinansiering som avses i 32 h §.*

32 g §

Genomslagsfinansiering

Genomslagsfinansieringen bestäms på följande grunder:

- 1) sysselsättning och övergång till fortsatta studier i fråga om dem som avlagt examen eller examensdelar,
- 2) studeranderespons, och
- 3) arbetslivsrespons.

Vid beräkning av examen och examensdelar som prestation för utbildningsanordnaren tillämpas vad som föreskrivs i 32 f § 4 mom.

Närmare bestämmelser om bestämmande och beräkning av grunderna för genomslagsfinansieringen utfärdas genom förordning av undervisnings- och kulturministeriet.

32 g §

Genomslagsfinansiering

Genomslagsfinansieringen bestäms på följande grunder:

- 1) sysselsättning och övergång till fortsatta studier i fråga om dem som avlagt examen eller examensdelar,
- 2) studeranderespons,
- 3) arbetslivsrespons *från utbildningsavtals- och läroavtalsarbetsplatserna.*

Vid beräkning av examen och examensdelar som prestation för utbildningsanordnaren tillämpas 32 f § 4 mom.

Närmare bestämmelser om bestämmande och beräkning av grunderna för genomslagsfinansieringen *samt om insamling av den respons som avses i 1 mom. 2 och 3 punkten* utfärdas genom förordning av undervisnings- och kulturministeriet.

Gällande lydelse

49 §

Fastställande av antalet prestationer som används vid beräkning av finansieringen

Undervisnings- och kulturministeriet fastställer utifrån de uppgifter som utbildningsanordnarna har lämnat med stöd av 58 § antalet prestationer som används som grund för den prestationsbaserade finansieringen och genomslagsfinansieringen av yrkesutbildningen för följande finansår och beloppet av de ersättningar för mervärdesskatt som avses i 32 i § 1 mom. De studerandeår, examina, examensdelar och andra prestationer som inte har anmälts inom utsatt tid kan lämnas obeaktade som grund för finansieringen.

Föreslagen lydelse

Utbildningsstyrelsen svarar för den automatiska insamlingen av studerande- och arbetslivsrespons.

49 §

Fastställande av antalet prestationer som används vid beräkning av finansieringen

I fråga om yrkesutbildningen fastställer undervisnings- och kulturministeriet för följande finansår *viktcoefficienten för basfinansieringen som bestäms enligt 32 d § 2 mom.*, antalet prestationer som används som grund för prestations- och genomslagsfinansieringen samt beloppet av de ersättningar för mervärdesskatt som avses i 32 i § 1 mom. utifrån de uppgifter som utbildningsanordnarna har lämnat med stöd av 58 §. De studerandeår, examina, examensdelar och andra prestationer som inte har anmälts inom utsatt tid kan lämnas obeaktade som grund för finansieringen.

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagen tillämpas första gången vid beviljande av finansiering för finansåret 2021.

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 32 g § 1 mom. används inte arbetslivsrespons som grund för bestämmande av genomslagsfinansieringen under finansåren 2021 och 2022. Under finansåret 2021 används inte heller sysselsättning och övergång till fortsatta studier i fråga om dem som avlagt examensdelar som grund för bestämmande av genomslagsfinansieringen.

4.

Lag

om ändring av lagen om nationella studie- och examensregister

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen om nationella studie- och examensregister (884/2017) 4 § 2 mom., 5 §, 9 § 1 mom. 4 punkten och 11 § 2 mom., av dem 5 §, 9 § 1 mom. 4 punkten och 11 § 2 mom. sådana de lyder i lag 568/2019, samt *fogas* till 9 § 1 mom., sådant det lyder i lag 568/2019, en ny 5 punkt, till 9 § 4 mom., sådant det lyder i den lagen, en ny 1 a punkt och till 9 § ett nytt 6 mom., som följer:

Gällande lydelse

4 §

Ändamålet med informationsresursen

De uppgifter som förts in i informationsresursen används dessutom för beviljande av finansiering för undervisning och utbildning *i enlighet med bestämmelserna i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009).*

5 §

De gemensamt personuppgiftsansvariga för informationsresursen samt ansvarsfördelningen mellan dem

Utbildningsanordnarna och Utbildningsstyrelsen är gemensamt personuppgiftsansvariga för informationsresursen. Utbildningsstyrelsen ska svara för informationsresursens allmänna funktion och för den tekniska anslutning som behövs för att föra in, behandla och lämna ut uppgifter.

Föreslagen lydelse

4 §

Ändamålet med informationsresursen

De uppgifter som förts in i informationsresursen används dessutom för beviljande av finansiering för undervisning och utbildning *enligt* lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009). *De kontaktuppgifter som avses i 9 § 1 mom. 5 punkten i denna lag används för att samla in den studeranderespons som avses i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet och de kontaktuppgifter som avses i 9 § 4 mom. 1 a-punkten används för att samla in den arbetslivsrespons som avses i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet.*

5 §

De gemensamt personuppgiftsansvariga för informationsresursen samt ansvarsfördelningen mellan dem

Utbildningsanordnarna och *i 9 § 6 mom. avsedda aktörer* samt Utbildningsstyrelsen är gemensamt personuppgiftsansvariga för informationsresursen. Utbildningsstyrelsen ska svara för informationsresursens allmänna funktion och för den tekniska anslutning som

Gällande lydelse

Utbildningsanordnarna ska i fråga om de uppgifter som de fört in svara för korrektheten enligt artikel 5.1 d och för den registrerades rätt till rättelse enligt artikel 16 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), nedan den allmänna dataskyddsförordningen. Utbildningsstyrelsen ska svara för den personuppgiftsansvariges övriga skyldigheter enligt den allmänna dataskyddsförordningen.

Om en utbildningsanordnarens verksamhet läggs ner och den personuppgiftsansvariges uppgifter inte överförs på någon annan juridisk person, blir Utbildningsstyrelsen personuppgiftsansvarig för de berörda uppgifterna i informationsresursen.

9 §

Uppgifter om yrkesutbildning

En utbildningsanordnare enligt lagen om yrkesutbildning ska för varje studerande som den ger utbildning i enlighet med lagen om yrkesutbildning föra in följande uppgifter i informationsresursen:

4) uppgifter som behövs vid beräkningen av de studerandeår som avses i 32 b § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet samt uppgifter som används som viktninggrund för den basfinansiering och den prestationsfinansiering som avses i den lagen.

Om den studerandes förvärvande av kunskande ordnas på en arbetsplats i samband med

Föreslagen lydelse

behövs för att föra in, behandla och lämna ut uppgifter.

Utbildningsanordnarna och i 9 § 6 mom. avsedda aktörer ska i fråga om de uppgifter som de fört in svara för korrektheten enligt artikel 5.1 d och för den registrerades rätt till rättelse enligt artikel 16 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning). Utbildningsstyrelsen ska svara för den personuppgiftsansvariges övriga skyldigheter enligt den allmänna dataskyddsförordningen.

Om verksamheten hos en utbildningsanordnare eller hos en i 9 § 6 mom. avsedd aktör läggs ner och den personuppgiftsansvariges uppgifter inte överförs på någon annan juridisk person, blir Utbildningsstyrelsen personuppgiftsansvarig för de berörda uppgifterna i informationsresursen.

9 §

Uppgifter om yrkesutbildning

En utbildningsanordnare enligt lagen om yrkesutbildning ska för varje studerande som den ger utbildning i enlighet med lagen om yrkesutbildning föra in följande uppgifter i informationsresursen:

4) uppgifter som behövs vid beräkningen av de studerandeår som avses i 32 b § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet samt uppgifter som används som viktninggrund för den basfinansiering och den prestationsfinansiering som avses i den lagen,

5) de kontaktuppgifter för studerande inom examensutbildningen som behövs för att samla in studeranderespons enligt 32 g § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet.

Om den studerandes förvärvande av kunskande ordnas på en arbetsplats i samband med

Gällande lydelse

praktiska arbetsuppgifter som läroavtalsutbildning eller i form av utbildning som grundar sig på utbildningsavtal, införs dessutom

11 §

Tid för bevarande av uppgifterna i informationsresursen

De uppgifter som gäller tillfälligt avbrytande av studierna, uppgifter som ingår i den personliga utvecklingsplanen för kunnandet och de uppgifter som har bevarats med tanke på beviljandet av finansiering för undervisning och utbildning ska dock bevaras i endast fem år från det att studierna avslutades eller examen avlagdes.

Föreslagen lydelse

praktiska arbetsuppgifter som läroavtalsutbildning eller i form av utbildning som grundar sig på utbildningsavtal, införs dessutom

1 a) de kontaktuppgifter för den studerandes ansvariga arbetsplatshandledaren som behövs för att samla in den arbetslivsrespons enligt 32 g § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet,

En i 22 § 2 mom. i lagen om yrkesutbildning avsedd aktör som med stöd av ett fördrag som Finland ingått ordnar examina och utbildning som avses i den lagen ska föra in de uppgifter som avses i 1 mom. 1—3 punkten.

11 §

Tid för bevarande av uppgifterna i informationsresursen

De uppgifter som gäller tillfälligt avbrytande av studierna, uppgifter som ingår i den personliga utvecklingsplanen för kunnandet och uppgifter som har förts in med tanke på beviljandet av finansiering för undervisning och utbildning ska dock bevaras i endast fem år från det att studierna avslutades eller examen avlades. *De kontaktuppgifter för den studerande som avses i 9 § 1 mom. 5 punkten ska bevaras i tre månader från det att studierna avslutades och de kontaktuppgifter för den ansvariga arbetsplatshandledaren som avses i 9 § 4 mom. 1 a-punkten ska bevaras i tre månader från det att läro- eller utbildningsavtalet avslutades.*

Denna lag träder i kraft den (1) (januari) 20(21).

Skyldigheten att införa kontaktuppgifter enligt 9 § 1 mom. 5 punkten tillämpas inte om den studerandes studier avslutas före den 1 juli 2021. Utbildningsanordnaren får dock införa kontaktuppgifterna även i ett sådant fall. Om den studerande har inlett sina studier före ikraftträdandet av denna lag ska utbildningsanordnaren införa de kontaktuppgifter som avses i nämnda punkt senast den 30 april 2021.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Skyldigheten att införa kontaktuppgifter enligt 9 § 3 mom. 1 a-punkten tillämpas inte på läro- eller utbildningsavtal som avslutas före den 1 juli 2021. Utbildningsanordnaren får dock införa kontaktuppgifterna även i ett sådant fall. Om läro- eller utbildningsavtalet har börjat före ikraftträdandet av denna lag ska utbildningsanordnaren införa de kontaktuppgifter som avses i nämnda punkt senast den 30 april 2021.

De uppgifter som avses i 9 § 6 mom. införs i fråga om personer som vid denna lags ikraftträdande är studerande vid en i det momentet avsedd aktörs läroanstalt, inklusive de examens- och utbildningsdelar samt de delområden av gemensamma examensdelar som avlagts inom utbildningen i fråga före lagens ikraftträdande. De uppgifter som avses i detta moment ska föras in i informationsresursen senast den 30 april 2021.

Undervisnings- och kulturministeriets förordning

om beräkningsgrunderna för finansiering för yrkesutbildning

I enlighet med undervisnings- och kulturministeriets beslut föreskrivs med stöd av lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009):

2 kap.

Basfinansiering och prestationsbaserad finansiering

2 §

Viktkoefficienter för examina och annan utbildning

Examina som ingår i examensstrukturen enligt 6 § i lagen om yrkesutbildning indelas i kostnadsgrupper utifrån de genomsnittliga kostnaderna för att ordna examen i enlighet med bilagan till denna förordning.

Viktkoefficienterna för de olika kostnadsgrupperna är

- 1) 0,70 för kostnadsgrupp 1,
- 2) 0,99 för kostnadsgrupp 2,
- 3) 1,23 för kostnadsgrupp 3,
- 4) 1,59 för kostnadsgrupp 4,
- 5) 2,33 för kostnadsgrupp 5.

Viktkoefficienten för utbildning som handleder för yrkesutbildning samt utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv är 1,41. Viktkoefficienten för övrig yrkesutbildning som avses i 8 § i lagen om yrkesutbildning är 0,86. Viktkoefficienten för studier som stöder studiefärdigheterna enligt 63 § i lagen om yrkesutbildning är 1,41.

3 §

Fastställande av kostnadsgruppen för studerandeår

Kostnadsgruppen för studerandeår inom examensutbildning bestäms i enlighet med den examen som den studerande avlägger.

Om en studerande har som mål att avlägga endast en examensdel eller vissa examensdelar, bestäms kostnadsgruppen för studerandeår inom examensutbildning i enlighet med den examen i vilken examensdelen eller examensdelarna ingår i enlighet med examensgrunderna. Om examensdelarna hör till olika kostnadsgrupper eller examensdelen i enlighet med examensgrunderna kan ingå i flera examina som hör till olika kostnadsgrupper, bestäms kostnadsgruppen för studerandeår inom examensutbildning i enlighet med den lägsta kostnadsgruppen för examensdelarna, dock alltid minst i enlighet med kostnadsgrupp 2.

Om en studerande slutför handledande utbildning bestäms viktkoefficienten för studerandeår i enlighet med 2 § 3 mom.

RP 174/2020 rd

Antalet studerandeår viktas med den i 2 § 3 mom. avsedda viktcoeffcient för studier som stöder studiefärdigheterna för den tid då studeranden i huvudsak slutför studier som stöder studiefärdigheterna. För varje enskild studerande kan studerandeåren viktas på den grund som nämns ovan, dock högst för en tid på 0,5 studerandeår.

4 §

Fastställande av kostnadsgruppen för examina och examensdelar

Kostnadsgruppen för en examensdel bestäms i enlighet med den examen i vilken examensdelen ingår i enlighet med examensgrunderna. Gemensamma examensdelar som avses i 13 § 2 mom. i lagen om yrkesutbildning hör dock till kostnadsgrupp 1.

Om en examensdel i enlighet med examensgrunderna kan ingå i flera examina som hör till olika kostnadsgrupper, bestäms kostnadsgruppen för examensdelen i enlighet med den examen som den studerande avlägger. Om studeranden har som mål att avlägga endast en examensdel eller vissa examensdelar hör den examensdel som avses i detta moment till kostnadsgrupp 1.

5 §

Viktcoeffcienter för examenstyper samt utbildning som ordnas i form av läroavtalsutbildning

Inom basfinansieringen är viktcoeffcienten för yrkesinriktad grundexamensutbildning 1,0 och viktcoeffcienten för yrkesexamensutbildning och specialyrkesexamensutbildning 0,77.

Inom den prestationsbaserade finansieringen är viktcoeffcienten för yrkesinriktad grundexamen 1,0 och viktcoeffcienten för yrkesexamen och specialyrkesexamen 0,54.

Inom basfinansieringen är vitcoeffcienten för utbildning som ordnas som läroavtalsutbildning 1,0.

6 §

Höjningscoeffcienten för läroplikt

Studerandeåren viktas med höjningscoeffcienten 0,06 för de dagar då den studerande har rätt till sådan avgiftsfri utbildning som avses i 16 § i läropliktslagen (/).

7 §

Höjningscoeffcienter för ordnande av särskilt stöd

Höjningscoeffcienten för ordnande av särskilt stöd enligt 64 § i lagen om yrkesutbildning är 0,50 inom examensutbildning och 0,64 inom handledande utbildning.

Höjningscoeffcienten för ordnande av krävande särskilt stöd enligt 65 § i lagen om yrkesutbildning är 1,67 inom examensutbildning och 1,41 inom handledande utbildning. För studerande med en svår funktionsnedsättning är höjningscoeffcienten dock 3,38 inom examensutbildning och 3,27 inom handledande utbildning. Om ordnandet av utbildning förutsätter att den studerande har en personlig skolgångsassistenta är höjningscoeffcienten 7,57 inom examensutbildning och 7,81 inom handledande utbildning.

Studerandeåren viktas med de höjningscoeffcienter som avses i 1 mom. för de dagar då ett beslut om särskilt stöd enligt 64 § i lagen om yrkesutbildning är i kraft för den studerande. Med de höjningscoeffcienter som avses i 2 mom. viktas studerandeåren för alla de dagar som ingår i ett studerandeår.

RP 174/2020 rd

En examen eller en examensdel anses ha avlagts av en studerande som fått särskilt stöd, om beslutet om särskilt stöd enligt 64 § i lagen om yrkesutbildning är i kraft den dag då examen eller examensdelen avläggs.

8 §

Höjningskoefficienter för ordnande av inkvartering

Höjningskoefficienten för ordnande av inkvartering enligt 103 § i lagen om yrkesutbildning är 0,31. Inom utbildning som ordnas vid en internatskola är höjningskoefficienten dock 0,41 och för inkvartering som ordnas i samband med krävande särskilt stöd är höjningskoefficienten 1,33.

Studerandeåren viktas med höjningskoefficienterna för ordnande av inkvartering för tiden mellan de dagar då en studerandes har rätt att bo i ett internat som avses i 103 § i lagen om yrkesutbildning.

9 §

Koefficienter för personalutbildning, arbetskraftsutbildning och fängelseundervisning

Minskningkoefficienten för personalutbildning enligt lagen om yrkesutbildning är -0,71. Om utbildning som avses i 8 § i den lagen ordnas som personalutbildning är minskningkoefficienten dock -0,50.

Höjningskoefficienten för arbetskraftsutbildning som avses i lagen om yrkesutbildning är 0,25.

Om utbildning som avses i lagen om yrkesutbildning ordnas som fängelseundervisning är höjningskoefficienten 0,64.

10 §

Beräkning av basfinansiering

Det antal prestationer som används som grund för beviljande av basfinansiering erhålls så att det målinriktade antalet studerandeår enligt 32 c § 1 mom. i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet multipliceras med viktcoefficienten för varje utbildningsanordnare. Viktkoefficienten för varje utbildningsanordnare beräknas så att det vägda antalet studerandeår som föreskrivs i denna paragrafs 2 mom. divideras med det faktiska antalet studerandeår under året före det år som föregår finansåret.

Det vägda antalet studerandeår erhålls genom att för året före det år som föregår finansåret räkna samman

1) de faktiska studerandeåren vägda med koefficienterna för kostnadsgrupperna enligt 2 § 2 mom. samt med koefficienterna enligt 5 § för examenstyper och utbildning som ordnas i form av läroavtalsutbildning,

2) de faktiska studerandeåren inom handledande utbildningar, övrig yrkesutbildning samt studier som stöder studiefärdigheterna vägda med koefficienterna enligt 2 § 3 mom.,

3) de faktiska studerandeåren vägda med koefficienten enligt 6 § för läroplikt,

4) de faktiska studerandeåren vägda med koefficienterna enligt 7 § för ordnande av särskilt stöd,

5) de faktiska studerandeåren vägda med koefficienterna enligt 8 § för ordnande av inkvartering,

RP 174/2020 rd

6) de faktiska studerandeåren inom personalutbildningen vägda med koefficienterna för personalutbildning enligt 9 § 1 mom. och de koefficienter som avses i 1 punkten i detta moment eller med koefficienten för övrig yrkesutbildning enligt 2 § 3 mom.,

7) de faktiska studerandeåren inom utbildning för yrkesexamen och specialyrkesexamen som ordnas i form av arbetskraftsutbildning vägda med koefficienten för arbetskraftsutbildning enligt 9 § 2 mom. och de koefficienter som avses i 1 punkten i detta moment eller de faktiska studerandeåren inom övrig yrkesutbildning vägda med koefficienten enligt 2 § 3 mom., och

8) de faktiska studerandeåren inom utbildning som ordnas i form av fängelseundervisning vägda med koefficienten enligt 9 § 3 mom.

11 §

Beräkning av prestationsbaserad finansiering

Det antal prestationer som används som grund för beviljande av prestationsbaserad finansiering erhålls genom att räkna samma de prestationer som avses i 2 och 3 mom.

Det antal prestationer som bestäms på basis av examensdelar erhålls genom att räkna samman

1) de med koefficienterna för kostnadsgrupperna enligt 2 § 2 mom. och med koefficienterna enligt 5 § för examenstyper vägda kompetenspoängen för examensdelarna, och

2) de med koefficienterna enligt 7 § för ordnande av särskilt stöd vägda kompetenspoängen för examensdelarna.

Det antal prestationer som bestäms på basis av examina erhålls genom att räkna samman

1) de med koefficienterna för kostnadsgrupperna enligt 2 § 2 mom. och med koefficienterna enligt 5 § för examenstyper vägda examina, som multipliceras med 72, om den studerande har saknat yrkesexamen efter grundstadiet när examen började avläggas, och annars med 18, och

2) de med koefficienterna enligt 7 § för ordnande av särskilt stöd vägda examina, som multipliceras med 72.

3 kap.

Genomslagsfinansiering

12 §

Fördelning av genomslagsfinansiering

Av den genomslagsfinansiering som avses i 32 g § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet beviljas 7/10 på basis av studerandenas sysselsättning och övergång till fortsatta studier, 3/20 på studeranderesponsen och 3/20 på basis av arbetslivsresponsen.

18 §

Viktning och beräkning av studeranderespons

För varje inledande enkät, enkät till studerande som avlagt examen samt till studerande som avlagt en examensdel eller examensdelar beräknas på basis av det antal studerande som besvarat ifrågasvarande enkät en anordnarspecifik responsandel, som fås genom att dividera antalet studerande som besvarat enkäten med antalet studerande som utgör målgrupp för enkäten. På basis av svarsandelen beräknas för varje studeranderesponsenkät en anordnarspecifik koefficient för bortfallsjustering. Om svarsandelen är 70 procent eller högre är koefficienten 1/svarsandelen.

RP 174/2020 rd

Om svarsandelen är lägre än 70 procent men högre än 20 procent, är koefficienten $1/0,7 + 2,04 \times (0,7 - \text{svarsandelen})$. Om svarsandelen är 20 procent eller lägre är koefficienten 857/350.

4 kap.

Ikraftträdande

24 §

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2021.

25 §

Övergångsbestämmelser gällande höjningskoefficienten för läroplikt

Med avvikelse från bestämmelserna i 6 §, ska de studerandeår som studerande födda 2003 och därefter har avlagt mellan den 1 augusti och den 31 december 2019 viktas med den höjningskoefficient för läroplikt som anges i paragrafen vid beviljandet av finansiering för finansåret 2021. Vid beviljandet av finansiering för finansåret 2022 viktas de studerandeår som studerande födda 2003 och därefter har avlagt år 2020.

Utöver vad som föreskrivs i 10 § 2 mom. 3 punkten, ska höjningskoefficienten för läroplikt enligt 6 § beaktas i viktningen av antalet studerandeår för beviljandet av finansiering för 2023 även de studerandeår som studerande födda 2003 och 2004 har avlagt år 2021. Vid beviljandet av finansiering för finansåret 2024 beaktas även studerandeåren som studerande födda 2003 och 2004 har avlagt år 2023. Vid beviljandet av finansiering för finansåret 2025 beaktas även studerandeåren som studerande födda 2004 har avlagt år 2023.

26 §

Övergångsbestämmelse som gäller fördelning av genomslagsfinansiering

Med avvikelse från vad som bestäms i 12 §, beviljas genomslagsfinansiering för finansåren 2021 och 2022 till 3/4 på basis av sysselsättningen och fortsatta studier och till 1/4 på basis av studeranderesponser.